

LIGJ
Nr. 8920, datë 11.7.2002

PËR RATIFIKIMIN E “KONVENTËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR” DHE DY PROTOKOLLEVE SHITESË TË SAJ

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër krimit të organizuar ndërkombëtar” dhe dy protokolleve shtesë të saj, “Protokolli kundër trafikut të migrantëve me rrugë tokësore, ajrore dhe detare” dhe “Protokolli për parandalimin, pengimin dhe ndëshkimin e trafikut të personave, veçanërisht të grave dhe fëmijëve”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3411, datë 22.7.2002, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani.

KONVENTA
E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR

Neni 1

Deklarimi i qëllimit

Qëllimi i kësaj Konvente është të nxisë bashkëpunimin për të parandaluar dhe luftuar efektivisht krimin e organizuar ndërkombëtar.

Neni 2

Përdorimi i termave

Për qëllimet e kësaj Konvente:

(a) “Grup kriminal i organizuar” nënkupton një grup të strukturuar, i cili ka ekzistuar për një periudhë kohe të caktuar, i përbërë nga tre ose më shumë persona, të cilët veprojnë në harmoni me njëri-tjetrin, me qëllim që të kryejnë një ose më shumë krime ose vepra penale serioze, të përcaktuara si të tilla në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente, me qëllim që të sigurojnë, në mënyrë direkte ose indirekte, përfitime financiare ose materiale.

(b) “Krim serioz” nënkupton atë akt që përbën një vepër penale të ndëshkueshme me një dënim maksimal të heqjes së lirisë prej të paktën katër vjetësh ose me një dënim më të rëndë.

(c) "Grup i strukturuar" nënkupton një grup që nuk është formuar në mënyrë të rastësishme për kryerjen e menjëhershme të një vepre penale dhe që nuk nevojitet të ketë të përcaktuar rolet e anëtarëve të tij, vazhdimësinë e anëtarësisë në të ose të ketë një strukturë të zhvilluar.

(d) "Pasuri" nënkupton pasuritë e çdo lloji, fizike ose jofizike, të luajtshme ose të paluajtshme, reale ose joreale, dhe dokumentet ose instrumentet ligjore, të cilat vërtetojnë një titull ose interes tek këto pasuri.

(e) "Të ardhura nga krimi" nënkupton çdo pasuri që rrjedh ose që është fituar, direkt ose indirekt, nëpërmjet kryerjes së një vepre penale.

(f) "Bllokim" ose "konfiskim" nënkupton ndalimin e përkohshëm të transferimit, shkëmbimit, rregullimit ose zhvendosjes së pasurisë, ose marrjen përkohësisht në ruajtje ose kontrollimin e pasurisë në bazë të një urdhri të lëshuar nga gjykata ose ndonjë autoritet tjetër kompetent.

(g) "Konfiskim", i cili përfshin në raste të veçanta gjobën, nënkupton privimin e përhershëm nga pronësia me anë të një urdhri gjykate ose të ndonjë autoriteti tjetër kompetent.

(h) "Vepër penale bazë" nënkupton çdo vepër penale, si rezultat i së cilës të ardhurat janë nxjerrë me qëllim që të bëhen subjekt i një vepre penale në mënyrën e përshkruar në nenin 6 të kësaj Konvente.

(i) "Shpërndarje e kontrolluar" nënkupton teknikën që lejon kalimin e ngarkesave të paligjshme ose të dyshimta, përmes ose në territorin e një ose më shumë Shteteve, me dijeninë dhe nën mbikëqyrjen e autoriteteve të tyre kompetente, me qëllim që të hetohet një vepër penale dhe të identifikohen personat e përfshirë në kryerjen e veprës penale.

(j) "Organizatë rajonale e integritit ekonomik" nënkupton një organizatë të krijuar nga shtete sovraane të një rajoni të caktuar, tek e cila Shtetet Anëtare kanë transferuar kompetenca në lidhje me çështjet që rregullohen nga kjo Konventë dhe që është është e autorizuar në mënyrën e duhur në përputhje me procedurat e saj të brendshme që të nënshkruajë, ratifikojë, pranojë, miratojë, ose aderojë në të; referimet tek "Shtetet Palë", në bazë të kësaj Konvente, do të aplikohen ndaj këtyre organizatave brenda kufijve të kompetencës së tyre.

Neni 3

Fusha e aplikimit

1. Përveç rasteve që parashikohen ndryshe në tekst, kjo Konventë do të aplikohet në lidhje me parandalimin, hetimin dhe ndjekjen penale të:

(a) veprave penale të parashikuara në nenet 5, 6, 8 dhe 23 të kësaj Konvente; dhe

(b) krimet serioze të përcaktuara në nenin 2 të kësaj Konvente.

2. Për qëllimet e paragrafit 1 të këtij neni, një vepër penale ka një natyrë ndërkombëtare në qoftë se:

(a) kryhet në më shumë se një Shtet;

(b) kryhet në një Shtet, por pjesa thelbësore e përgatitjes, planit, drejtimit ose kontrollit kryhet në një Shtet tjetër;

(c) kryhet në një Shtet, por në të është përfshirë një grup kriminal i organizuar, i cili angazhohet në aktivitete kriminale në më shumë se një Shtet; ose

(d) kryhet në një Shtet, por efektet thelbësore i ka në një Shtet tjetër.

Neni 4

Mbrojtja e sovranitetit

1. Shtetet Palë do të zbatojnë detyrimet e tyre që rrjedhin nga kjo Konventë në pajtim me parimet e barazisë së sovranitetit dhe integritetit territorial të Shteteve dhe të mosndërhyrjes në punët e brendshme të Shteteve të tjera.

2. Asgjë në këtë Konventë nuk i jep të drejtën një Shteti Palë që të ushtrojë juridiksionin e tij në territorin e një Shteti tjetër dhe të kryejë funksione që janë e drejtë ekskluzive e autoriteteve të Shtetit tjetër sipas ligjit të tij të brendshëm.

Neni 5

Penalizimi i pjesëmarrjes në një grup kriminal të organizuar

1. Çdo Shtet Palë duhet të adaptojë masa të tilla ligjore dhe masa të tjera që mund të konsiderohen të nevojshme për të cilësuar si vepra penale, në rastet kur kryhen qëllimisht:

a) secilin ose të dy prej rasteve të mëposhtme si vepra penale të dallueshme nga ato që përfshijnë tentativën ose kryerjen e aktivitetit kriminal:

(i) marrëveshjen me një ose disa persona të tjerë për të kryer një krim serioz për një qëllim që lidhet direkt ose jodirekt me marrjen e përfitimeve financiare ose materiale dhe, nëse kërkohet nga legjislacioni i brendshëm, që përfshin një veprim të ndërmarrë nga një prej pjesëmarrësve në zbatim të marrëveshjes, ose që përfshin një grup të organizuar kriminal;

(ii) veprimin e një personi, i cili, duke njohur qëllimin dhe aktivitetin e përgjithshëm kriminal të një grupi të organizuar kriminal ose synimin e tij për të kryer krimet në fjalë, merr pjesë aktivisht në:

(a) veprimtaritë kriminale të grupit të organizuar kriminal;

(b) Veprimtaritë e tjera kriminale të grupit të organizuar kriminal, duke ditur se pjesëmarrja e tij/saj do të kontribuojë në arritjen e qëllimit kriminal të përkrahur më lart;

b) organizimin, drejtimin, dhënien e ndihmës, përkrahjen, lehtësimin ose dhënien e këshillave për kryerjen e një krimi serioz që përfshin një grup kriminal të organizuar.

2. Dijenia, synimi, qëllimi, plani ose marrëveshja, të cilat përmenden në paragrafin 1 të këtij neni mund të nxirren nga rrethanat faktike objektive.

3. Shtetet Palë, ligji i brendshëm i të cilëve kërkon përfshirjen e një grupi kriminal të organizuar për qëllimet e veprave penale të cilësuar si të tilla, në përputhje me paragrafin 1 (a) (i) të këtij neni, do të sigurojë që legjislacioni i tyre i brendshëm të mbulojë të gjitha krimet serioze që përfshijnë grupet e organizuara kriminale. Këto Shtete Palë dhe Shtetet Palë, legjislacioni i brendshëm i të cilëve kërkon që një veprim në zbatim të një marrëveshjeje për qëllimet e veprës penale të përcaktuar në përputhje me paragrafin 1 (a) (i) të këtij neni, do të informojnë për këtë Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara në kohën e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të tyre të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit në këtë Konventë.

Neni 6

Penalizimi i pastrimit të të ardhurave nga krimi

1. Secili Shtet Palë, në përputhje me parimet bazë të legjislacionit të tij të brendshëm, duhet të adaptojë masa të tilla legjislative që mund të jenë të nevojshme për të cilësuar si vepra penale, kur kryhen në mënyrë të qëllimshme:

(a) (i) shkëmbimin ose transferimin e pasurisë, duke ditur që një pasuri e tillë është e ardhur nga krimi, me qëllim që të fshihet ose mbulohet origjina e paligjshme e saj ose dhënien e ndihmës ndaj një personi, i cili është përfshirë në kryerjen e veprës penale bazë për t'iu shmangur pasojave ligjore të veprimit tij/saj;

(ii) fshehjen ose mbulimin e natyrës së vërtetë, burimit, vendndodhjes, disponimit, zhvendosjes, pronësisë ose të drejtave në lidhje me pronësinë, duke ditur që një pasuri e tillë është e ardhur nga krimi;

(b) duke iu nënshtruar koncepteve bazë të sistemit të tij ligjor:

(i) fitimin, posedimin ose përdorimin i pasurisë, duke ditur në kohën e marrjes në dorëzim që një pasuri e tillë është e ardhur nga krimi;

(ii) pjesëmarrjen, shoqërimin ose komplotimin për të kryer, tentativat për të kryer dhe dhënien e ndihmës, përkrahjen, lehtësimin dhe dhënien e këshillave për kryerjen e çdonjërit prej veprave penale të cilësuar si të tilla në përputhje me këtë nen.

2. Për qëllimet e zbatimit ose aplikimit të paragrafit 1 të këtij neni:

(a) secili Shtet Palë duhet të përpiqet të aplikojë paragrafin 1 të këtij neni në shtrirjen më të gjerë të veprave penale bazë;

(b) secili Shtet Palë duhet të përfshijë si vepra penale bazë të gjitha krimet serioze të cilësuar si të tilla në përputhje me nenet 5, 8 dhe 23 të kësaj Konvente; Në rastet kur Shtetet Palë, legjislacioni i të cilëve përcakton një listë të veprave penale specifike predicate, ato duhet të përfshijnë minimalisht në këtë listë një numër të plotë të veprave penale që lidhen me grupet e organizuara kriminale.

(c) për qëllimet e nënparagrafit (b), veprat penale bazë përfshijnë veprat penale të kryera si brenda dhe jashtë juridiksionit të Shtetit Palë në fjalë; Megjithatë, veprat penale të kryera jashtë juridiksionit të një Shteti Palë do të përbëjnë vepra penale bazë vetëm në rastet kur veprimi përkatës është një vepër penale në bazë të ligjit të brendshëm të Shtetit ku është kryer dhe do të ishte një vepër penale në bazë të legjislacionit të brendshëm të Shtetit Palë që zbaton ose aplikon këtë nen, në qoftë se vepra penale do të ishte kryer në këtë Shtet.

(d) secili Shtet Palë do t'i dorëzojë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara kopjet e ligjeve të tij të brendshme, që lidhen me zbatimin e këtij neni, ndryshimet vijuese të këtyre ligjeve ose një përmbledhje e tyre;

(e) në qoftë se e kërkojnë parimet themelore të legjislacionit të brendshëm të Shtetit Palë, mund të parashikohet që veprat penale të përmendura në paragrafin 1 të këtij neni të mos aplikohen ndaj personave që kanë kryer veprën penale bazë;

(f) dijenia, qëllimi ose synimi të kërkuara si elemente të një vepre penale, të parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni, mund të nxirren nga rrethanat objektive faktike.

Neni 7

Masat për të luftuar pastrimin e parave

1. Secili Shtet Palë:

(a) duhet të krijojë një regjim të brendshëm të gjithanshëm, rregullator dhe mbikëqyrës për bankat dhe institucionet financiare jobankare, brenda kompetencës së tij, me qëllim që të pengojnë dhe zbulojnë të gjitha format e pastrimit të parave, regjim i cili duhet t'i vërë theksin kërkesave për identifikimin e klientit, ruajtjen e dokumenteve dhe raportimin e transaksioneve të dyshimta;

(b) pa cenuar dispozitat e neneve 18 dhe 27 të kësaj Konvente, duhet të sigurojë që autoritetet administrative, rregullatore, të zbatimit të ligjit dhe autoritetet e tjera që i janë kushtuar luftës kundër pastrimit të parave (përfshirë autoritetet gjyqësore, kur kjo parashikohet nga legjislacioni i brendshëm), të kenë aftësinë për të bashkëpunuar dhe shkëmbyer informacion në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, brenda kushteve të parashikuara nga legjislacioni i tij i brendshëm. Për këtë qëllim, Shtetet Palë duhet të marrin parasysh krijimin e një njësie zbulimi në fushën e financave që do të shërbejë si një qendër kombëtare për mbledhjen, analizimin dhe shpërndarjen e informacionit që lidhet me pastrimin e mundshëm të parave.

2. Shtetet Palë duhet të marrin parasysh zbatimin e masave të përshtatshme për zbulimin dhe mbikëqyrjen e lëvizjes së parave dhe të instrumenteve të shkëmbyeshme përkatëse nëpër kufijtë e tyre, që janë subjekt i ruajtjes për të siguruar përdorimin e duhur të informacionit dhe pa penguar në asnjë mënyrë lëvizjen e kapitalit të ligjshëm. Këto masa mund të përfshijnë kërkesën që individët dhe aktivitetet e biznesit të raportojnë transferimet ndërkufitare të sasive të mëdha të parave dhe të instrumenteve të shkëmbyeshme përkatëse.

3. Shteteve Palë u bëhet thirrje, gjatë krijimit të një regjimi rregullator dhe mbikëqyrës në bazë të kushteve të këtij neni, dhe pa cenuar nenet e tjera të kësaj Konvente, që të orientohen tek iniciativat përkatëse rajonale, ndërrajonale dhe organizatat shumëpalëshe që luftojnë kundër pastrimit të parave.

4. Shtetet Palë duhet të përpiqen që të zhvillojnë e nxisin bashkëpunimin global, rajonal, nënrajonal dhe dypalësh ndërmjet autoriteteve rregullatore financiare, gjyqësore dhe të zbatimit të ligjeve, me qëllim që të luftohet pastrimi i parave.

Neni 8

Penalizimi i korrupsionit

1. Secili Shtet Palë duhet të adaptojë masa të tilla legislative dhe masa të tjera që mund të jenë të nevojshme për të cilësuar si vepër penale, në rastet kur kryhet në mënyrë të qëllimshme:

(a) premtimin, propozimin ose dhënien ndaj një zyrtari publik, direkt ose jodirekt, të një përfitimi të padrejtë, për vetë zyrtarin/zyrtaren, një person ose dikë tjetër, me qëllim që zyrtari të veprojë ose të mos veprojë gjatë ushtrimit të detyrave të tij/saj zyrtare.

(b) kërkesën ose pranimin nga një zyrtar publik, direkt ose jodirekt, të një përfitimi të padrejtë, për atë vetë ose për një person apo dikë tjetër, me qëllim që zyrtari të veprojë ose të mos veprojë gjatë ushtrimit të detyrave të tij/saj zyrtare.

2. Secili Shtet Palë duhet të marrë parasysh adaptimin e masave të tilla legislative dhe të masave të tjera që mund të jenë të nevojshme për të cilësuar si vepër penale veprimet e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni që përfshin një zyrtar të huaj ose nëpunës civil ndërkombëtar. Gjithashtu, secili Shtet Palë duhet të marrë parasysh cilësimin si vepër kriminale të formave të tjera të korrupsionit.

3. Gjithashtu, secili Shtet Palë duhet të adaptojë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të cilësuar si vepër penale, pjesëmarrjen si bashkëpunëtor në një vepër penale të cilësuar në përputhje me këtë nen.

4. Për qëllimet e paragrafit 1 të këtij neni dhe të nenit 9, "zyrtar publik" nënkupton një zyrtar publik ose një person i cili kryen një shërbim publik në mënyrën e parashikuar nga legjislacioni i brendshëm dhe në mënyrën që aplikohet nga legjislacioni penal i Shtetit Palë, në të cilin personi në fjalë kryen atë funksion.

Neni 9

Masat kundër korrupsionit

1. Përveç masave të parashikuara në nenin 8 të kësaj Konvente, secili Shtet Palë duhet të adaptojë, në masën e duhur dhe në pajtim me sistemin e tij ligjor, masa legislative, administrative ose masa të tjera efektive për të forcuar integritetin dhe për të parandaluar, zbuluar dhe ndëshkuar korrupsionin e zyrtarëve publikë.

2. Secili Shtet Palë duhet të marrë masa për të siguruar veprimtarinë efektive të autoriteteve të tij në parandalimin, zbulimin dhe ndëshkimin e korrupsionit të zyrtarëve publikë, përfshirë dhënien e pavarësisë së duhur këtyre autoriteteve, me qëllim ndalimin e përpjekjeve për të influencuar në mënyrë të padrejtë në aktivitetin e tyre.

Neni 10

Përgjegjësia e personave juridikë

1. Secili Shtet Palë duhet të adaptojë masat e nevojshme, që janë në pajtim me parimet e tij ligjore, për të përcaktuar përgjegjësinë e personave juridikë që marrin pjesë në krime serioze që përfshijnë një grup të organizuar kriminal dhe për veprat penale të cilësuar si të tilla, në përputhje me nenet 5, 6, 8 dhe 23 të kësaj Konvente.

2. Duke iu nënshtruar parimeve ligjore të Shtetit Palë, përgjegjësia e personave juridikë mund të jetë penale, civile ose administrative.

3. Një përgjegjësi e tillë nuk duhet të cenojë përgjegjësinë penale të personave fizikë që kanë kryer veprat penale.

4. Secili Shtet Palë duhet të sigurojë, veçanërisht, që personat juridikë që konsiderohen përgjegjës në përputhje me këtë nen t'i nënshtrohen sanksioneve efektive, proporcionale, bindëse penale ose jopenale, përfshirë sanksionet financiare.

Neni 11

Gjykimi dhe sanksionet

1. Secili Shtet Palë duhet t'ia nënshtrojë sanksioneve veprën penale të cilësuar në përputhje me nenet 5, 6, 8 dhe 23 të kësaj Konvente, duke marrë parasysh shkallën e veprës penale.

2. Secili Shtet Palë duhet të përpiqet të sigurojë që çdo pushtet ligjor që ai ka në bazë të legjislacionit të brendshëm, që lidhet me ndjekjen penale të personave që kryejnë veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë, të ushtrohet për të rritur në maksimum efektivitetin e masave për zbatimin e ligjit në lidhje me këto vepra penale dhe duke pasur parasysh nevojën për të penguar kryerjen e veprave të tilla penale.

3. Në rastin e veprave penale të cilësuar si të tilla në përputhje me nenet 5, 6, 8 dhe 23 të kësaj Konvente, secili Shtet Palë duhet të ndërmarrë masat e nevojshme, në përputhje me legjislacionin e tij të brendshëm dhe duke pasur parasysh të drejtën e mbrojtjes, për të siguruar që kushtet e vendosura në lidhje me vendimet mbi lirimin e personit në pritje të gjykimit ose apelit të marrin parasysh nevojën për të garantuar praninë e të pandehurit në procedurat penale vijuese.

4. Secili Shtet Palë duhet të sigurojë që gjykatat ose autoritetet e tjera kompetente të mbajnë parasysh seriozitetin e veprave penale, që mbulohen nga kjo Konventë, në rastin kur shqyrtojnë mundësinë e lirit para kohe ose me kusht të personave të dënuar për këto vepra penale.

5. Nëse është e nevojshme, secili Shtet Palë duhet të përcaktojë, në bazë të legjislacionit të tij të brendshëm, një rregullore të gjatë mbi periudhën e kufizimeve në të cilën të fillojë ndjekjen për një vepër penale që mbulohet nga kjo Konventë dhe një periudhë më të gjatë nëse personi, që pretendohet se ka kryer veprën penale, i është shmangur organeve të drejtësisë.

6. Asgjë që përfshihet në këtë Konventë nuk do të prekë parimin se përshkrimi i veprave penale të cilësuar në këtë Konventë dhe i mbrojtjeve ligjore të aplikueshme ose parimeve të tjera ligjore që kontrollojnë ligjshmërinë e aktit, i takon se legjislacionit të brendshëm të një Shteti Palë dhe se këto vepra penale duhet të ndiqen penalisht dhe të ndëshkohen në përputhje me atë ligj.

Neni 12

Konfiskimi dhe marrja e sendeve

1. Shtetet Palë duhet të adaptojnë, në shkallën më të madhe të mundshme dhe brenda sistemeve të tyre ligjore, masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të mundësuar konfiskimin e:

(a) të ardhurave nga krimi, që rrjedhin nga veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë ose pasurisë, vlera e së cilës i korrespondon asaj të të ardhurave nga krimi;

(b) pasurisë, pajisjeve ose mjeteve të përdorura ose të destinuara për t'u përdorur në veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë.

2. Shtetet Palë duhet të adaptojnë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të mundësuar identifikimin, zbulimin, bllokimin ose marrjen e çdo sendi që përmendet në paragrafin 1, me qëllim konfiskimin e mundshëm.

3. Në qoftë se të ardhurat nga krimi janë transformuar ose konvertuar pjesërisht ose plotësisht në pasuri tjetër, kjo pasuri duhet t'i nënshtrohet masave të përmendura në këtë nen në vend të të ardhurave nga krimi.

4. Në qoftë se të ardhurat nga krimi janë përzier me pasuri të fituara nga burime të ligjshme, një pasuri e tillë duhet t'i nënshtrohet konfiskimit deri në masën e vlerës së të ardhurave nga krimi që janë përzier.

5. Mjetet monetare ose përfitimet e tjera, që rrjedhin nga të ardhurat nga krimi, nga pasuria në të cilën janë transformuar të ardhurat nga krimi ose konvertuar ose nga pasuria me të cilën janë bashkuar këto të ardhura, duhet t'i nënshtrohet, gjithashtu, masave të përmendura në këtë nen, në të njëjtën mënyrë dhe në të njëjtën masë si të ardhurat nga krimi.

6. Për qëllimet e këtij neni dhe të nenit 13, secili Shtet Palë duhet t'u japë pushtetin gjykatave të tij ose autoriteteve të tjera kompetente, që të urdhërojnë bankat që t'u vënë në dispozicion ose t'u marrin dokumentet financiare ose tregtare. Shtetet Palë nuk duhet të refuzojnë për të vepruar, në bazë të dispozitave të këtij paragrafi me arsyetimin e ruajtjes së sekretit bankar.

7. Shtetet Palë duhet të vlerësojnë mundësinë që të kërkojnë që autori i veprës penale të demonstrojë origjinën e ligjshme të të ardhurave nga krimi në fjalë ose të pasurisë tjetër që i nënshtrohet konfiskimit, në atë shkallë që kërkesa është në përputhje me parimet e legjislacionit të tyre të brendshëm dhe me natyrën e procedurave gjyqësore dhe procedurave të tjera.

8. Dispozitat e këtij neni nuk do të interpretohen në mënyrë të tillë që të cenojnë të drejtat e palëve të treta në mirëbesim.

9. Asgjë që përfshihet në këtë nen nuk do të prekë parimin që masat, të cilave ai u referohet, do të përcaktohen dhe zbatohen në përputhje me dispozitat e legjislacionit të brendshëm të një Shteti Palë dhe t'i nënshtrohen këtyre dispozitave.

Neni 13

Bashkëpunimi ndërkombëtar në lidhje me konfiskimin

1. Një Shtet Palë që ka marrë një kërkesë nga një Shtet tjetër Palë, i cili ka juridiksion mbi një vepër penale të parashikuar nga kjo Konventë për konfiskimin e të ardhurave nga krimi, pasurisë, pajisjeve ose mjeteve të tjera të përcaktuara në paragrafin 1 të nenit 12 të kësaj Konvente, të kryera në territorin e tij, duhet që, në shkallën më të madhe të mundshme:

(a) t'ua parashtojë kërkesën autoriteteve kompetente, me qëllim marrjen e një urdhri për konfiskim dhe, në qoftë se jepet një urdhër i tillë, ta zbatojë atë; ose

(b) t'u dorëzojë autoriteteve të tij kompetente një urdhër konfiskimi të lëshuar nga një gjykatë në territorin e Shtetit Palë kërkues, në përputhje me nenin 12 paragrafi 1 të kësaj Konvente, me qëllim që ta zbatojnë atë në masën e kërkuar, për aq sa ka të bëjë me të ardhurat nga krimi, pasuritë, pajisjet ose mjetet e tjera që përmenden në nenin 12 paragrafi 1, që ndodhen në territorin e Shtetit Palë të kërkuar.

2. Në zbatim të një kërkesë të bërë nga një Shtet tjetër Palë, i cili ka juridiksion mbi një vepër penale që mbulohet nga kjo Konventë, Shteti Palë i kërkuar duhet të marrë masat për të identifikuar, zbuluar dhe bllokuar ose konfiskuar të ardhurat nga krimi, pasuritë, pajisjet ose mjetet e tjera të përmendura në nenin 12 paragrafi 1 të kësaj Konvente për qëllimet e një konfiskimi të mundshëm, që do të urdhërohet nga Shteti Palë kërkues ose, në zbatim të një kërkesë në bazë të paragrafit 1 të këtij neni nga Shteti Palë i kërkuar.

3. Dispozitat e nenit 18 të kësaj Konvente janë të aplikueshme mutatis mutandis ndaj këtij neni. Përveç informacionit të specifikuar në nenin 18 paragrafi 15, kërkesat e bëra në zbatim të këtij neni duhet të përmbajnë:

(a) në rastin e një kërkesë që lidhet me paragrafin 1 (b) të këtij neni, një përshkrim të pasurisë që do të konfiskohet dhe një deklaram të fakteve në të cilat mbështetet Shteti Palë kërkues, që janë të mjaftueshme për t'i mundësuar Shtetit Palë të kërkuar që të zbatojë urdhrin në bazë të legjislacionit të tij të brendshëm;

(b) në rastin e një kërkesë që lidhet me paragrafin 1 (b) të këtij neni, një kopje ligjërish të pranueshme të një urdhri konfiskimi, në bazë të të cilit është bazuar kërkesa e lëshuar nga Shteti Palë kërkues, një deklaram të fakteve dhe një informacion mbi masën në të cilën kërkohet ekzekutimi i urdhrit;

(c) në rastin e një kërkesë që lidhet me paragrafin 2 të këtij neni, një deklaram të fakteve në të cilat mbështetet Shteti Palë kërkues dhe një përshkrim të veprimeve të kërkuara.

4. Vendimet ose veprimet e parashikuara në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni duhet të merren nga Shteti Palë i kërkuar në përputhje me, dhe duke iu nënshtuar dispozitave të legjislacionit të tij të brendshëm, rregullave të tij procedurale ose ndonjë traktati, marrëveshjeje ose ujdje, dypalëshe ose shumëpalëshe, ndaj të cilave ai ka detyrime në lidhje me Shtetin Palë kërkues.

5. Secili Shtet Palë duhet t'i dorëzojë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara kopje të ligjeve dhe akteve nënligjore, që lidhen me zbatimin e këtij neni, si dhe të çdo ndryshimi të mëvonshëm të këtyre ligjeve e akteve nënligjore ose një përshkrim të tyre.

6. Në qoftë se një Shtet Palë vendos që të kushtëzojë marrjen e masave që përmenden në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni me ekzistencën e një traktati përkatës, ai Shtet Palë duhet ta konsiderojë këtë Konventë si traktatin bazë të nevojshëm dhe të mjaftueshëm.

7. Bashkëpunimi në bazë të këtij neni mund të refuzohet nga një Shtet Palë, në qoftë se vepra penale me të cilën lidhet kërkesa nuk është një vepër penale që mbulohet nga kjo Konventë.

8. Dispozitat e këtij neni nuk do të interpretohen për të cenuar të drejtat e palëve të treta në mirëbesim.

9. Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë përfundimin e traktateve, marrëveshjeve ose ujdive, dypalëshe ose shumëpalëshe, për të rritur efektivitetin e bashkëpunimit ndërkombëtar të ndërmarrë në zbatim të këtij neni.

Neni 14

Disponimi i të ardhurave nga krimi ose i pasurisë së konfiskuar

1. Të ardhurat e krimit ose pasuria e konfiskuar nga një Shtet Palë, në zbatim të nenit 12 ose të nenit 13, paragrafi 1 i kësaj Konvente, do të disponohen nga ai Shtet Palë, në përputhje me legjislacionin dhe procedurat e tij të brendshme administrative.

2. Shtetet Palë, kur veprojnë në bazë të kërkesës së bërë nga një Shtet tjetër Palë, në përputhje me nenin 13 të kësaj Konvente, duhet t'i japin prioritet në atë shkallë që lejohet nga legjislacioni i brendshëm dhe nëse kërkohet një gjë e tillë, mundësisë së kthimit tek Shteti Palë kërkues të të ardhurave nga krimi ose pasurisë së konfiskuar, në mënyrë që ai të kompensojë viktimat e krimit ose t'ua kthejë këto të ardhura nga krimi, ose pasuri, pronarëve të ligjshëm.

3. Një Shtet Palë, kur vepron në bazë të kërkesës së bërë nga një Shtet tjetër Palë, në përputhje me nenet 12, 13 të kësaj Konvente, mund të marrë parasysh veçanërisht lidhjen e marrëveshjeve ose të ujdive në lidhje me:

(a) dhënien e kontributit të vlerës së të ardhurave nga krimi, pasurive ose fondeve që rrjedhin nga shitja e këtyre të ardhurave nga krimi, pasurive ose një pjesë prej tyre në llogarinë që është caktuar në përputhje me nenin 30 paragrafi 2 (c) të kësaj Konvente dhe ndaj strukturave ndërqeveritare të specializuara në luftën kundër krimit të organizuar;

(b) ndarjen me Shtetet e tjera Palë, mbi baza të rregullta ose rast pas rasti, të të ardhurave nga krimi, pasurive ose fondeve që rrjedhin nga shitja e këtyre të ardhurave nga krimi ose pasurive në përputhje me legjislacionin ose procedurat e tij administrative të brendshme.

Neni 15

Juridiksioni

1. Secili Shtet Palë duhet të adaptojë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi veprat penale, të përcaktuara në përputhje me nenet 5, 6, 8 dhe 23 të kësaj Konvente kur:

(a) vepra penale është kryer në territorin e atij Shteti Palë; ose

(b) vepra penale është kryer në bordin e një anije që mban flamurin këtij Shteti Palë ose në një avion që është regjistruar në bazë të ligjeve të këtij Shteti Palë në kohën e kryerjes së veprës penale.

2. Duke qenë subjekt i nenit 4 të kësaj Konvente, një Shtet Palë mund të vendosë juridiksionin e tij mbi secilën prej veprave të mësipërme kur:

(a) vepra penale është kryer kundër një shtetasi të atij Shteti Palë;

(b) vepra penale është kryer nga një shtetas i atij Shteti Palë ose një person pa shtetësi, i cili e ka rezidencën në territorin e tij; ose

(c) vepra penale është:

(i) një nga veprat penale, të përcaktuara në përputhje me nenin 5 paragrafi 1 të kësaj Konvente dhe është kryer jashtë territorit të tij, me qëllim që të kryhet një krim serioz brenda territorit të tij;

3. (iii) Një prej veprave penale të cilësuar në përputhje me nenin 6 paragrafi 1 (b) (ii) të kësaj Konvente dhe është kryer jashtë territorit të tij, me qëllim që të kryhet një vepër penale brenda territorit të tij, e cilësuar në përputhje me nenin 6 paragrafi 1(a) (i) ose (ii) ose (b) (i) të kësaj Konvente.

4. Për qëllimet e nenit 16 paragrafi 10 të kësaj Konvente, secili Shtet Palë duhet të adaptojë masa të tilla që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë, kur autori i dyshuar i veprës penale ndodhet në territorin e tij dhe nuk e ekstradon atë vetëm për shkak se ai/ajo është shtetas i tij.

5. Secili Shtet Palë mund të adaptojë, gjithashtu, masat që mund të jenë të nevojshme për të vendosur juridiksionin e tij mbi veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë kur autori i dyshuar i veprës penale ndodhet në territorin e tij dhe nuk e ekstradon atë.

6. Në qoftë se Shteti Palë, gjatë ushtrimit të juridiksionit të tij në bazë të paragrafit 1 ose 2 të këtij neni, është njoftuar ose ka marrë dijeni se një ose më shumë Shtete Palë janë duke kryer një hetim ndjekje penale ose procedura gjyqësore që lidhen me të njëjtën vepër, autoritetet kompetente të këtyre Shteteve Palë duhet të konsultohen me njëri-tjetrin, me qëllim që të koordinojnë veprimet e tyre.

7. Pa cenuar normat e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare, kjo Konventë nuk përjashton ushtrimin e çfarëdo juridiksioni penal të vendosur nga një Shtet Palë në pajtim me legjislacionin e tij të brendshëm.

Neni 16 **Ekstradimi**

1. Ky nen do të aplikohet ndaj veprave penale që mbulohen nga kjo Konventë ose në rastet kur një vepër penale që përmendet në nenin 3 paragrafi 1 (a) ose (b) përfshin një grup kriminal të organizuar dhe personi, i cili është subjekt i kërkesës për ekstradim, ndodhet në Shtetin Palë të kërkuar, me kusht që vepra penale për të cilën kërkohet ekstradimi të jetë e ndëshkueshme në bazë të legjislacionit të brendshëm të Shtetit Palë kërkuar dhe të Shtetit Palë të kërkuar.

2. Në qoftë se kërkesa për ekstradim përfshin një numër kërkesash të veçanta për krime serioze, disa prej të cilave nuk mbulohen nga ky nen, Shteti Palë i kërkuar mund të aplikojë këtë nen në lidhje me këto të fundit.

3. Secila prej veprave penale ndaj të cilave aplikohet ky nen do të konsiderohet për t'u përfshirë në çdo traktat mbi ekstradimin që ekziston ndërmjet Shteteve Palë, si një vepër penale e ekstradueshme. Shtetet Palë marrin përsipër që të përfshijnë këto vepra penale si dhe vepra të ekstradueshme në çdo traktat mbi ekstradimin që lidhin ndërmjet tyre.

4. Në qoftë se një Shtet Palë që e kushtëzon ekstradimin me ekzistencën e një traktati, merr një kërkesë për ekstradim nga një Shtet tjetër Palë me të cilin nuk ka lidhur ndonjë traktat mbi ekstradimin, ai mund ta konsiderojë këtë Konventë si bazën ligjore për ekstradimin në lidhje me çdo vepër penale ndaj të cilës aplikohet ky nen.

5. Shtetet Palë që e kushtëzojnë ekstradimin me ekzistencën e një traktati duhet që:

(a) të informojnë Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara në kohën e depozitimit të instrumentit të tyre të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit në këtë Konventë, nëse ata do ta konsiderojnë këtë Konventë si bazën ligjore të bashkëpunimit në lidhje me ekstradimin me Shtetet e tjera Palë në të; dhe

(b) në qoftë se nuk e konsiderojnë këtë Konventë si bazën ligjore për bashkëpunim në fushën e ekstradimit, duhet të përpiqen, aty ku është e mundur, që të lidhin traktate mbi ekstradimin me Shtetet e tjera Palë të kësaj Konvente, me qëllim që të zbatohet ky nen.

6. Shtetet Palë, që nuk e kushtëzojnë ekstradimin me ekzistencën e një traktati, duhet të njohin veprat penale ndaj të cilave aplikohet ky nen si vepra penale të ekstradueshme ndërmjet tyre.

7. Ekstradimi duhet t'i nënshtrohet kushteve të parashikuara nga legjislacioni i brendshëm i Shtetit Palë të kërkuar ose traktateve që aplikohen ndaj ekstradimit, përfshirë, ndër të tjera, kushtet në lidhje me dënimin minimal të kërkuar për ekstradim dhe arsyet në bazë të të cilave Shteti Palë i kërkuar mund të refuzojë ekstradimin.

8. Shtetet Palë, mbështetur në legjislacionin e tyre të brendshëm, duhet të përpiqen që të lehtësojnë procedurat e ekstradimit dhe të thjeshtojnë kërkesat për marrjen e provave që lidhen me veprat penale ndaj të cilave aplikohet ky nen.

9. Shteti Palë i kërkuar, mbështetur në dispozitat e legjislacionit të tij të brendshëm dhe të traktateve që ka lidhur, nëse e gjykon se rrethanat e justifikojnë dhe janë urgjente dhe me kërkesën e Shtetit Palë të kërkuar, mund ta marrë në arrest një person që ndodhet në territorin e tij, për të cilin kërkohet ekstradimi, ose të marrë masa të tjera për të siguruar praninë e këtij personi në procedurat e ekstradimit.

10. Një Shtet Palë, në territorin e të cilit është gjetur personi i akuzuar, nëse nuk e ekstradon këtë person në lidhje me një vepër penale ndaj të cilës aplikohet ky nen, në një Shtet Palë që kërkon ekstradimin, vetëm sepse ai/ajo është shtetas i tij, është i detyruar t'ia paraqesë çështjen pa vonesë të arsyeshme autoriteteve të tij kompetente, me qëllim fillimin e ndjekjes penale. Këto autoritete do të marrin vendimet e tyre dhe do të kryejnë procedurat përkatëse në të njëjtën mënyrë si në rastin e çdo veprë tjetër penale të rëndë në bazë të legjislacionit të brendshëm të atij Shteti Palë. Shtetet Palë të interesuara duhet të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin, veçanërisht në aspektin procedural dhe të marrjes së provave, për të siguruar efektivitetin e kësaj ndjekjeje penale.

11. Në çdo rast që Shteti Palë lejohet, në bazë të legjislacionit të tij të brendshëm, që të ekstradojë ose dorëzojë në ndonjë mënyrë tjetër një shtetas të tij, duke e kushtëzuar këtë me kthimin e personit në atë Shtet Palë për të vuajtur dënimin që është vendosur ndaj tij, si rezultat i një gjyqi ose procedurave gjyqësore për të cilat është kërkuar ekstradimi ose dorëzimi i personit dhe që ky Shtet dhe Shteti Palë që kërkon ekstradimin e personit bien dakord me këtë mundësi dhe kushtet e tjera që mund të konsiderohen të përshtatshme, ky ekstradim ose dorëzim i tillë i kushtëzuar duhet të jetë i mjaftueshëm për të shkarkuar detyrimin e parashikuar në paragrafin 10 të këtij neni.

12. Në qoftë se ekstradimi, i kërkuar për qëllimet e zbatimit të një vendimi gjyqësor, refuzohet për shkak se personi i kërkuar është shtetas i Shtetit Palë të kërkuar, Pala e kërkuar, në bazë të kërkesës së Palës kërkuese, duhet të marrë parasysh zbatimin e vendimit gjyqësor që është vendosur në bazë të legjislacionit të brendshëm të kësaj të fundit ose të pjesës së pazbatuar të tij, në qoftë se një gjë e tillë lejohet nga legjislacioni i saj i brendshëm dhe nëse veprohet në pajtim me kërkesat e këtij legjislacioni.

13. Çdo personi, ndaj të cilit kanë filluar procedurat gjyqësore në lidhje me një prej veprave penale për të cilat aplikohet ky nen, do t'i garantohet një trajtim i drejtë në të gjitha shkallët e procedurave gjyqësore, përfshirë gëzimin e të gjitha të drejtave dhe garancive të parashikuara nga legjislacioni i brendshëm i Shtetit Palë, në territorin e të cilit ndodhet ai person.

14. Asgjë në këtë Konventë nuk do të interpretohet se vendos një detyrim për të ekstraduar, në qoftë se Shteti Palë i kërkuar ka arsye thelbësore për të besuar se kërkesa është bërë me qëllim ndjekjen penale ose ndëshkimin e një personi për shkak të seksit, racës, besimit fetar, kombësisë, origjinës etnike ose opinioneve politike të tij ose prej këtyre shkaqeve.

15. Shtetet Palë nuk mund të refuzojnë, një kërkesë për ekstradim për shkakun e vetëm se vepra penale vlerësohet se do të përfshijë çështje të karakterit fiskal.

16. Përpara se të refuzojë ekstradimin, Shteti Palë i kërkuar do të konsultohet, nëse është e nevojshme, me Shtetin Palë kërkues për t'i siguruar atij mundësinë për të paraqitur opinionet e tij dhe t'i japë informacionin përkatës që lidhet me kërkesat e tij.

17. Shtetet Palë duhet të përpiqen që të lidhin marrëveshje ose ujdi, dypalëshe e shumëpalëshe, për të zbatuar ekstradimin ose për të rritur efektivitetin e tij.

Neni 17

Transferimi i personave të dënuar

Shtetet Palë mund të marrin parasysh hyrjen në marrëveshje ose ujdi, dypalëshe e shumëpalëshe, mbi transferimin për në territorin e tyre të personave të dënuar me burgim ose forma të tjera të heqjes së lirisë për veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë, me qëllim që ata të përfundojnë dënimin e tyre në këtë Shtet.

Neni 18
Ndihma ligjore reciproke

1. Shtetet Palë duhet t'i japin njëri-tjetrit ndihmë maksimale ligjore në hetimet, ndjekjet penale dhe procedurat gjyqësore në lidhje me veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë, ashtu siç është parashikuar në nenin 3. Ata do t'i ofrojnë në mënyrë reciproke njëri-tjetrit ndihmë të ngjashme kur Shteti Palë kërkues ka baza të arsyeshme për të dyshuar se vepra penale, të cilës i referohet neni 3 paragrafi 1(a) ose (b), ka një natyrë ndërkombëtare, përfshirë faktin që viktimat, dëshmitarët, të ardhurat nga krimi, mjetet ose provat e këtyre veprave penale ndodhen në Shtetin Palë kërkues dhe që në veprën në fjalë është përfshirë një grup kriminal i organizuar.

2. Ndihma ligjore reciproke duhet të ofrohet në shkallën më të gjerë të mundshme, mbështetur në ligjet, traktatet, marrëveshjet dhe ujdite përkatëse të Shtetit Palë të kërkuar, që kanë të bëjnë me hetimet, ndjekjen penale dhe procedurat gjyqësore për veprat penale për të cilat një person juridik mund të mbahet përgjegjës në Shtetin Palë kërkues, në përputhje me nenin 10 të kësaj Konvente.

3. Ndihma ligjore reciproke që do të jepet në përputhje me këtë nen mund të kërkohet për secilin nga qëllimet e mëposhtme:

- (a) Marrjen e provave ose deklaratave nga personat;
- (b) kryerjen e shërbimeve që lidhen me dokumentet gjyqësore;
- (c) ushtrimin e kontrolleve, konfiskimeve dhe bllokimeve të sendeve;
- (ç) ekzaminimin e objekteve dhe vendeve;
- (d) dhënien e informacionit, sendeve të provës dhe vlerësimeve të ekspertëve;
- (e) dhënien e origjinaleve ose të kopjeve të vërtetuara të dokumenteve dhe të dhënave përkatëse, përfshirë dokumentet qeveritare bankare financiare të korporatave dhe të biznesit;
- (f) identifikimin ose gjurmimin e të ardhurave nga krimi, pasurisë, mjeteve ose sendeve të tjera, me qëllim marrjen e provave;
- (g) lehtësimin e paraqitjes vullnetare të personave në Shtetin Palë kërkues;
- (h) çdo lloj tjetër ndihme, që nuk është në kundërshtim me legjislacionin e brendshëm të Shtetit Palë të kërkuar.

4. Autoritetet kompetente të një Shteti Palë, pa cenuar legjislacionin e brendshëm, mund t'i japin informacion në lidhje me çështjet penale një autoriteti kompetent të një Shteti tjetër Palë, pa pasur një kërkesë paraprake, nëse ata besojnë se një informacion i tillë mund të ndihmojë këtë autoritet që të ndërmarrë ose përfundojë me sukses hetimet dhe procedurat penale ose që mund të rezultojë në një kërkesë të formuluar nga Shteti i fundit në zbatim të kësaj Konvente.

5. Dhënia e informacionit në zbatim të paragrafit 4 të këtij neni nuk duhet të cenojë hetimet dhe procedurat penale në Shtetin në të cilin janë autoritetet që japin informacionin. Autoritetet kompetente që marrin informacionin duhet të plotësojnë kërkesën që informacionin në fjalë ta mbajnë konfidencial, qoftë dhe përkohësisht, ose ta përdorin në mënyrë të kufizuar. Megjithatë, kjo nuk ndalon Shtetin Palë marrës që të zbulojë në procedurat e tij gjyqësore atë informacion që shfaqëson një person të akuzuar. Në një rast të tillë, Shteti Palë marrës duhet të njoftojë Shtetin Palë dhënës përpara që të zbulojë informacionin dhe të konsultohet me Shtetin Palë dhënës, nëse kërkohet një gjë e tillë. Si një rast përjashtimor, nëse njoftimi paraprak nuk është i mundur të bëhet, Shteti Palë marrës duhet të njoftojë pa vonesë Shtetin Palë dhënës në lidhje me zbulimin e informacionit.

6. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të prekin detyrimet në bazë të ndonjë traktati tjetër, dypalësh ose shumëpalësh, që rregullon ose do të rregullojë, plotësisht ose pjesërisht, ndihmën ligjore reciproke.

7. Paragrafët 9 deri 29 të këtij neni do të aplikohen ndaj kërkesave të bëra në zbatim të tij, në qoftë se Shtetet Palë në fjalë nuk kanë detyrime që rrjedhin nga ndonjë traktat mbi ndihmën ligjore reciproke. Në qoftë se këto Shtete Palë kanë detyrime nga një traktat i tillë, do të aplikohen dispozitat korresponduese të këtij traktati, me përjashtim të rasteve kur Shtetet Palë bien dakord të aplikojnë në vend të tyre paragrafët 9 deri 29 të këtij neni. Shtetet Palë inkurajohen fuqimisht që të aplikojnë këto paragrafë në qoftë se këto të fundit lehtësojnë bashkëpunimin.

8. Shtetet Palë nuk duhet të refuzojnë që të japin ndihmë ligjore reciproke në zbatim të këtij neni, duke e bazuar këtë refuzim në ruajtjen e sekretit bankar.

9. Shtetet Palë mund të refuzojnë të japin ndihmë ligjore reciproke në zbatim të këtij neni, duke e bazuar këtë në mungesën e kriminalitetit të dyfishtë. Megjithatë, Shteti Palë i kërkuar, nëse e gjykon të nevojshme, mund të ofrojë ndihmë në masën që ai dëshiron, pavarësisht nëse veprimi do të përbënte një vepër penale në bazë të legjislacionit të brendshëm të Shtetit Palë të kërkuar.

10. Një person, i cili është arrestuar ose është duke vuajtur një dënim në territorin e një Shteti Palë, prania e të cilit kërkohet në një Shtet tjetër Palë për qëllime identifikimi, të dhënies së dëshmimeve ose për dhënien e ndonjë ndihme tjetër në marrjen e provave për hetimet, ndjekjet penale ose procedurat gjyqësore lidhur me veprat penale që mbulohen nga kjo Konventë, mund të ekstradohen në qoftë se ekzistojnë kushtet mëposhtme:

(a) Personi shpreh lirisht miratimin e tij/saj të njoftuar;

(b) autoritetet kompetente të të dy Shteteve Palë bien dakord, sipas kushteve që këto Shtete Palë mund t'i gjykojnë të përshtatshme.

11. Për qëllimet e paragrafit 10 të këtij neni:

(a) Shteti Palë, në të cilin është ekstraduar personi, do të ketë autoritetin dhe detyrimin të mbajë personin e ekstraduar nën arrest, përjashtuar rastet kur një gjë e tillë nuk autorizohet nga Shteti Palë nga i cili është ekstraduar personi;

(b) Shteti Palë, tek i cili është ekstraduar personi, duhet të përmbushë pa vonesë detyrimin që ka për ta kaluar personin nën mbikëqyrjen e Shtetit Palë nga i cili është ekstraduar personi, nëse bien dakord që më parë për këtë ose nëse kanë rënë dakord ndryshe autoritetet kompetente të të dy Shteteve Palë;

(c) Shteti Palë, në të cilin është ekstraduar personi, nuk duhet t'i kërkojë Shtetit Palë nga i cili ai është ekstraduar që të nisë procedurat e ekstradimit për të kthyer personin;

(d) Personit të ekstraduar do t'i merret parasysh koha e vuajtjes së dënimit në Shtetin nga i cili është ekstraduar për kohën që duhet të kalojë nën arrest në Shtetin Palë në të cilin është ekstraduar.

12. Përjashtuar rastin kur Shteti Palë, nga i cili një person duhet të ekstradohet në përputhje me paragrafët 10 dhe 11 të këtij neni, nuk bie dakord, personi i ekstraduar, çfarëdo qoftë kombësia e tij/saj, nuk duhet të ndiqet penalisht, mbahet nën arrest, të dënohet ose t'i nënshtrohet ndonjë kufizimi tjetër të lirisë personale në lidhje me veprimet, mosveprimet ose dënimet përpara nisjes së tij nga territori i Shtetit nga i cili ai/ajo është transferuar.

13. Secili Shtet Palë duhet të caktojë një autoritet qendror që do të ketë përgjegjësinë dhe pushtetin që të presë kërkesat për ndihmë ligjore reciproke dhe t'i zbatojë ato ose t'ia transmetojë autoriteteve kompetente për ekzekutim. Nëse një Shtet Palë ka një rajon ose territor të veçantë me një sistem tjetër të ndihmës ligjore reciproke, ai mund të caktojë një autoritet qendror të posaçëm, që do të ketë të njëjtin funksion për atë rajon ose territor. Autoritetet qendrore duhet të sigurojnë zbatimin ose transferimin e shpejtë dhe në mënyrën e duhur të kërkesës së marrë. Në momentin që autoriteti qendror i transmeton kërkesën një autoriteti kompetent për zbatim, ai duhet të inkurajojë zbatimin e shpejtë dhe në mënyrën e duhur të kërkesës nga autoriteti kompetent. Shtetet Palë duhet të njoftojnë Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara në lidhje me autoritetin kompetent të caktuar për këtë qëllim në momentin e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit në këtë Konventë. Kërkesat për ndihmë ligjore reciproke dhe çdo komunikim që lidhet me këtë qëllim duhet t'i transmetohet autoriteteve qendrore të caktuara nga Shtetet Palë. Kjo kërkesë nuk duhet të cenohet të drejtën e një Shteti Palë për të kërkuar që këto kërkesa dhe komunikime t'i adresohen atij përmes kanaleve diplomatike dhe, në rrethana urgjente, nëse bien dakord Shtetet Palë dhe nëse është e mundur, përmes Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale.

14. Kërkesat duhen bërë në formë shkresore ose, aty ku është e mundur, nëpërmjet çdo mënyre që mund të përpilohet një dokument shkresor, në një gjuhë të kuptueshme për Shtetin Palë të kërkuar, në bazë të kushteve që e lejojnë atë Shtet Palë të vendosë autencitetin. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara duhet të njoftohet në lidhje me gjuhën ose gjuhët e pranueshme për secilin Shtet Palë në kohën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit në këtë Konventë. Në rrethana

urgjente dhe nëse është rënë dakord midis Shteteve Palë, kërkesat mund të bëhen gojarisht, por duhet të konfirmohen menjëherë me shkrim.

15. Kërkesa për ndihmë ligjore reciproke duhet të përmbajë:

(a) identitetin e autoritetit që bën kërkesën;

(b) përmbajtjen dhe natyrën e hetimit, të ndjekjes penale ose të procedurave gjyqësore me të cilat lidhet kërkesa dhe emrin e funksionet e autoritetit që kryen hetimin, ndjekjen penale ose procedurat gjyqësore;

(c) një përmbledhje të fakteve përkatëse, me përjashtim të rasteve kur ato kanë të bëjnë me përdorimin e dokumenteve gjyqësore;

(d) një përshkrim të ndihmës së kërkuar dhe detaje të çfarëdo procedure që Shteti Palë kërkuar, dëshiron të ndiqet;

(e) nëse është e mundur, identitetin, vendndodhjen dhe kombësinë e çdo personi të interesuar; dhe

(f) qëllimin për të cilin kërkohet prova, informacioni ose veprimi.

16. Shteti Palë i kërkuar mund të kërkojë informacione të tjera kur ato i nevojiten për përmbushjen e kërkesës ose për shpejtimin e saj, në përputhje me legjislacionin e tij të brendshëm.

17. Një kërkesë duhet të zbatohet në përputhje dhe jo në kundërshtim me legjislacionin e brendshëm të Shtetit Palë të kërkuar dhe, në rast se është e mundur, në përputhje dhe me procedurat e përcaktuara në kërkesë.

18. Në çdo rast të mundur dhe në përputhje me parimet themelore të legjislacionit të brendshëm, kur një person ndodhet në territorin e një Shteti Palë dhe duhet të dëgjohet si dëshmitar ose ekspert nga autoritetet gjyqësore të një Shteti tjetër Palë, Pala e parë, me kërkesë të Palës tjetër, mund të lejohet që seanca të zhvillohet me video-konferencë, nëse nuk është e mundur ose e dëshirueshme që personi në fjalë të jetë i pranishëm në territorin e Shtetit Palë kërkuar. Shtetet Palë mund të bien dakord që seanca të drejtohet nga një autoritet gjyqësor i Shtetit Palë kërkuar, ku duhet të marrë pjesë dhe një autoritet gjyqësor i Shtetit Palë të kërkuar.

19. Shteti Palë kërkuar nuk duhet të transmetojë ose shfrytëzojë informacione ose prova të marra nga Shteti Palë i kërkuar, për hetime, ndjekje penale ose procedura gjyqësore të tjera, përveç atyre të deklaruara në kërkesë, pa marrë më parë pëlqimin e Shtetit Palë të kërkuar. Asgjë në këtë paragraf nuk duhet të ndalojë Shtetin Palë kërkuar të paraqesë procedurat e tij gjyqësore informacionin ose provat që fajësojnë një person të akuzuar. Në rastin e fundit Shteti Palë kërkuar duhet të njoftojë Shtetin Palë të kërkuar para paraqitjes së këtyre të dhënave dhe, nëse është e domosdoshme, të konsultohet me Shtetin Palë të kërkuar. Nëse, në një rast përjashtimor, njoftimi paraprak nuk është i mundur. Shteti Palë kërkuar duhet të njoftojë Shtetin Palë të kërkuar për këtë paraqitje, sa më shpejt të jetë e mundur.

20. Shteti Palë kërkuar mund të kërkojë që Shteti Palë i kërkuar të ruajë fshehtësinë e faktit dhe objektit të kërkesës, me përjashtim të rastit kur kjo është e domosdoshme për plotësimin e kërkesës. Nëse Shteti Palë i kërkuar nuk mund të përmbushë kërkesën e konfidencialitetit, ai duhet të njoftojë menjëherë Shtetin Palë kërkuar.

21. Ndihma reciproke ligjore mund të refuzohet:

(a) në rast se kërkesa nuk është bërë në përputhje me dispozitat e këtij neni;

(b) në rast se Shteti Palë i kërkuar vlerëson se plotësimi i kërkesës ka të ngjarë të cenojë sovranitetin e tij, sigurinë, rendin publik dhe interesat e tjera themelore;

(c) në rast se legjislacioni i brendshëm nuk i lejon autoritetet e Shtetit Palë të kërkuar të kryejnë veprimin e kërkuar lidhur me çdo vepër të ngjashme penale, e cila mund të ketë qenë subjekt hetimi, ndjekjeje penale ose procedimi gjyqësor të kryer nën juridiksionin e tyre;

(d) në rast se plotësimi i kërkesës do të ishte në kundërshtim me kuadrin ligjor mbi asistencën reciproke ligjore të Shtetit Palë të kërkuar.

22. Shtetet Palë nuk duhet të refuzojnë një kërkesë për ndihmë reciproke ligjore me arsyen e vetme se vepra penale përfshin, gjithashtu, dhe çështje fiskale.

23. Duhet të jepen arsye për çdo refuzim të ndihmës reciproke ligjore.

24. Shteti Palë i kërkuar duhet të plotësojë kërkesën për ndihmë reciproke ligjore sa më shpejt të jetë e mundur dhe duhet të marrë në konsideratë të plotë çdo afat kohor të propozuar nga Shteti Palë

kërkues, për të cilin preferohen të jepen arsyet në kërkesë. Shteti Palë i kërkuar duhet t'i përgjigjet kërkesave të arsyeshme të Shtetit Palë kërkues mbi mbarëvajtjen e plotësimit të kërkesës. Shteti Palë kërkues duhet të njoftojë menjëherë Shtetin Palë të kërkuar nëse ndihma e kërkuar nuk është më e nevojshme.

25. Ndihma reciproke ligjore mund të shtyhet nga Shteti Palë i kërkuar kur ajo ndërhyt në një hetim, ndjekje penale ose procedurë gjyqësore në vazhdim.

26. Para se të refuzojë një kërkesë në përputhje me paragrafin 21 të këtij neni ose të shtyjë afatin e zbatimit të saj në përputhje me paragrafin 25 të këtij neni, Shteti Palë i kërkuar duhet të këshillohet me Shtetin Palë kërkues për të marrë në konsideratë nëse asistenca mund të jepet në bazë të kushteve dhe nomenklaturave që do të gjykohen të domosdoshme. Në rast se Shteti Palë kërkues pranon ndihmën e shoqëruar me të tilla kushte, atëherë ai duhet t'i përmbahet këtyre kushteve.

27. Pa cenuar zbatimin e paragrafit 12 të këtij neni, një dëshmitar, ekspert ose person tjetër, i cili, me kërkesë të Shtetit Palë kërkues, pranon të paraqesë prova gjatë një procedure gjyqësore ose të ofrojë ndihmën e tij në një hetim, ndjekje penale ose procedim gjyqësor në territorin e Shtetit Palë kërkues, nuk duhet të paditet, arrestohet, ndëshkohet ose t'i nënshtrohet ndonjë kufizimi të lirisë së saj/tij personale në atë territor për veprime, fyerje ose shkelje të kryera para largimit të saj/tij nga territori i Shtetit Palë të kërkuar. Një veprim i tillë i sigurt duhet të pushojë në rast se dëshmitari, eksperti ose një person tjetër nuk largohet me dëshirën e tij nga territori i Shtetit Palë kërkues brenda një periudhe kohe prej pesëmbëdhjetë ditësh rresht ose brenda një periudhe për të cilën Shtetet Palë kanë rënë dakord që nga koha kur ai është njoftuar zyrtarisht se prania e tij nuk është më e nevojshme për autoritetet gjyqësore, ose në rast se ai kthehet me dëshirën e tij pasi është larguar më parë.

28. Shpenzimet e zakonshme të zbatimit të një kërkesë duhet të mbulohen nga Shteti Palë i kërkuar, në rast se nuk është rënë dakord ndryshe nga Shtetet Palë të interesuar. Në rast se shpenzimet e një natyre thelbësore ose të jashtëzakonshme janë të domosdoshme për plotësimin e kërkesës, Shtetet Palë duhet të konsultohen për të vendosur kushtet, sipas të cilave kërkesa do të zbatohet, si edhe për mënyrën sipas së cilës shpenzimet do të ndahen.

29. Shteti Palë i kërkuar:

(a) duhet t'i sigurojë Shtetit Palë kërkues kopje të akteve, dokumenteve ose informacioneve qeveritare që ai zotëron, të cilat sipas legjislacionit të tij të brendshëm janë të hapura për publikun në përgjithësi;

(b) sipas dëshirës së tij, mund t'i sigurojë Shtetit Palë kërkues, të plota, të pjesshme ose sipas kushteve të gjykuara të domosdoshme, kopje të akteve, dokumenteve ose informacioneve qeveritare që ai zotëron, të cilat sipas legjislacionit të tij të brendshëm janë të hapura për publikun në përgjithësi.

30. Shtetet Palë duhet të marrin parasysh, në rast se është e domosdoshme, mundësinë e nënshkrimit të marrëveshjeve, dypalëshe ose shumëpalëshe, të cilat do t'i shërbenin qëllimit, përmirësimit ose do t'i jepnin efekt praktik dispozitave të këtij neni.

Neni 19

Hetimi i përbashkët

Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë nënshkrimin e marrëveshjeve, dypalëshe ose shumëpalëshe, lidhur me çështjet që përbëjnë subjekt hetimesh, ndjekjesh penale ose procedurash gjyqësore në një ose me shumë shtete, sipas të cilave autoritetet përkatëse të interesuara mund të krijojnë organe hetimore të përbashkëta. Në mungesë të marrëveshjeve të tilla, mund të ndërmerren hetime të përbashkëta me marrëveshje, rast pas rasti, Shtetet Palë të interesuara duhet të sigurojnë respektimin e sovranitetit të Shtetit Palë, në territorin e të cilit do të zhvillohet një hetim i tillë.

Neni 20

Teknika të veçanta hetimore

1. Në rast se lejohet nga parimet themelore të sistemit ligjor të brendshëm, çdo Shtet Palë duhet të marrë masat përkatëse për të lejuar përdorimin e duhur të dërgesave të kontrolluara dhe në rast se është e domosdoshme të teknikave të tjera të veçanta hetimore, siç është mbikëqyrja elektronike ose forma të tjera të saj dhe operacionet e mbuluara, brenda mundësive të tij dhe sipas kushteve të përcaktuara nga legjislacioni i tij i brendshëm.

2. Për të hetuar veprat penale të përfshira në këtë Konventë, Shtetet Palë, nëse është e nevojshme, nxiten të nënshkruajnë marrëveshje të duhura, dypalëshe ose shumëpalëshe, për të përdorur këto teknika të veçanta hetimore në kuadrin e bashkëpunimit në nivel ndërkombëtar. Marrëveshje të tilla duhet të nënshkruhen dhe zbatohen në përputhje të plotë me parimet e barazisë së sovranitetit ndërmjet Shteteve dhe të kushteve që ato përmbajnë.

3. Në mungesë të një marrëveshjeje të ngjashme me atë që përmendet në paragrafin 2 të këtij neni, vendimet për përdorim të teknikave të tilla të veçanta hetimore në nivel ndërkombëtar duhet të merren rast pas rasti dhe, në raste të nevojshme, mund të merren parasysh marrëveshje dhe mirëkuptime financiare që kanë të bëjnë me ushtrimin e juridiksionit nga Shtetet Palë të interesuara.

4. Vendimet për ushtrimin e kontrollit të dërgesave të kontrolluara në nivel ndërkombëtar mund të përfshijnë metoda të tilla, si interceptimin ose lejimin e mallrave të kalojnë të paprekura ose të hiqen apo zëvendësohen tërësisht ose pjesërisht me pëlqimin e Shteteve Palë të interesuara.

Neni 21

Transferimi i procedurave penale

Shtetet Palë duhet të marrin parasysh mundësinë e transferimit tek njëri-tjetri të procedurave për ndjekjen e një vepre penale të përfshirë në këtë Konventë, në rastet kur një transferim i tillë është në interes të administrimit të duhur të drejtësisë, në veçanti në rastet kur përfshihen disa juridiksione, me qëllim që të përqendrohet ndjekja penale.

Neni 22

Krijimi i dokumenteve regjistruese penale

Çdo Shtet Palë duhet të adaptojë masa legjislative dhe masa të tjera të nevojshme për të marrë në konsideratë, në përputhje me kushte të tilla dhe për qëllimin e duhur, çdo dënim të mëparshëm në një Shtet tjetër të një autori të veprës penale, për ta shfrytëzuar një informacion të tillë në procedurat penale që kanë të bëjnë me një vepër penale të përfshirë në këtë Konventë.

Neni 23

Penalizimi i pengimit të drejtësisë

Çdo Shtet Palë duhet të adaptojë masa legjislative dhe masa të tjera të nevojshme, për të konsideruar si vepra penale, kur ato kryhen qëllimisht:

(a) përdorimin e forcës fizike, kërcënimeve dhe terrorizimeve ose premtimin, ofrimin ose dhënien e një avantazhi të pamërituar për të siguruar një dëshmi të rreme ose për të ndërhyrë në dhënien e dëshmisë ose në krijimin e provave në një procedurë që ka të bëjë me kryerjen e veprave penale të përfshira në këtë Konventë;

(b) përdorimin e forcës fizike, kërcënimeve dhe terrorizimeve për të ndërhyrë në ushtrimin e detyrave zyrtare të një zyrtari të drejtësisë ose që merret me zbatimin e ligjit, që kanë të bëjnë me kryerjen e veprave penale të përfshira në këtë Konventë. Asgjë në këtë nënparagraf nuk duhet të cenohet të drejtën e Shteteve Palë të kenë një legjislacion që mbron kategori të tjera të zyrtarëve publikë.

Neni 24

Mbrojtja e dëshmitarëve

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura, brenda mundësive të tij, për të siguruar një mbrojtje efektive të dëshmitarëve, të cilët dëshmojnë në procedurat penale lidhur me veprat penale të përfshira në këtë Konventë dhe, sipas rastit, për familjarët e tyre ose te njerëz të tjerë të afërt, kundër raprezaljeve dhe kërcënimeve të mundshme.

2. Masat e përmendura në paragrafin 1 mund të përfshijnë, ndër të tjera, pa cenuar të drejtat e të pandehurit, duke përfshirë të drejtën për një proces të drejtë:

(a) krijimin e procedurave për mbrojtjen fizike të personave të tillë, si për shembull, kur është e domosdoshme dhe e mundshme, zhvendosjen e tyre dhe lejimin, në rastet e duhura, mosdhënia ose dhënia e kufizuar e informacionit që ka të bëjë me identitetin dhe vendosjen e personave të tillë;

(b) të sigurojë rregulla për marrjen e provave që lejojnë dhënien e dëshmisë nga dëshmitarët në një mënyrë që të sigurojë mbrojtjen e tyre, siç është lejimi i dhënies së dëshmisë përmes përdorimit të teknologjisë së komunikimit, siç janë lidhjet me anë të videove dhe të tjera mjete të sakta.

3. Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë hyrjen në marrëveshje me Shtetet e tjera për zhvendosjen e personave të përmendur në paragrafin 1 të këtij neni.

4. Dispozitat e këtij neni duhet të zbatohen edhe për viktimat në rast se ato janë dëshmitarë.

Neni 25

Ndihma dhe mbrojtja e viktimave

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura, brenda mundësive të tij, për të siguruar ndihmën dhe mbrojtjen e viktimave të veprave penale të përfshira në këtë Konventë, veçanërisht në rastet e kërcënimit për raprezalje dhe terrorizmit.

2. Çdo Shtet Palë duhet të vendosë procedurat e duhura, të cilat do të sigurojnë mundësi kompensimi dhe zhdëmtimi për viktimat e veprave penale të përfshira në këtë Konventë.

3. Çdo Shtet Palë, në varësi të legjislacionit të tij të brendshëm, duhet të bëjë të mundur që pikëpamjet dhe shqetësimet e viktimave të paraqiten dhe merren në konsideratë në fazat e duhura të procedurave penale kundër të pandehurve, në mënyrë të tillë që të mos cenohet të drejtat e mbrojtjes.

Neni 26

Masat për rritjen e bashkëpunimit me autoritetet e zbatimit të ligjit

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura për të nxitur personat që marrin pjesë ose që kanë marrë pjesë në grupe të organizuara kriminale:

(a) të ofrojnë për autoritetet kompetente informacion të dobishëm për qëllime hetimore ose dëshmuese mbi çështje të tilla si:

(i) identitetin, natyrën, përbërjen, strukturën, vendosjen ose aktivitetet e grupeve të organizuara kriminale;

(ii) lidhjet, përfshirë lidhjet ndërkombëtare, me grupe të tjera të organizuara kriminale;

(iii) veprave penale që kanë kryer ose mund të kryejnë grupet e organizuara kriminale;

(b) të ofrojnë për autoritetet kompetente ndihmë faktike konkrete, e cila mund të kontribuojë në privimin e grupeve të organizuara kriminale ndaj burimeve të tyre ose të të ardhurave të krimit.

2. Çdo Shtet Palë duhet të marrë në konsideratë krijimin, në rastet e duhura, të mundësisë për lehtësimin e ndëshkimit të një personi të akuzuar, i cili ofron një bashkëpunim të mirëfilltë në hetimin ose ndjekjen e një veprave penale të përfshirë në këtë Konventë.

3. Çdo Shtet Palë, në përputhje me parimet themelore të legjislacionit të tij të brendshëm, duhet të marrë në konsideratë krijimin e mundësisë së dhënies së imunitetit nga ndjekja penale, një personi që ofron bashkëpunim të mirëfilltë në hetimin ose ndjekjen e një veprave penale të përfshirë në këtë Konventë.

4. Mbrojtja e personave të tillë duhet të sigurohet sipas nenit 24 të kësaj Konvente.

5. Kur një person i vendosur në një nga Shtetet Palë i ofron bashkëpunim të mirëfilltë autoriteteve kompetente të një Shteti tjetër Palë sipas paragrafit 1 të këtij neni, Shtetet Palë të interesuara mund të

hyjnë në marrëveshje në përputhje me legjislacionet e tyre të brendshme, lidhur me dispozitën e mundshme të trajtimit nga Shteti tjetër Palë sipas paragrafëve 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 27

Bashkëpunimi në zbatimin e ligjit

1. Shtetet Palë duhet të bashkëpunojnë ngushtë me njëri-tjetrin, në përputhje me sistemet e tyre përkatëse ligjore dhe administrative, për të rritur efektivitetin e zbatimit të ligjit në luftë kundër veprave penale të përfshira në këtë Konventë. Çdo Shtet Palë, duhet të adaptojë në veçanti, masa efektive për:

(a) zgjerimin dhe, kur është e nevojshme, krijimin e kanaleve komunikuese ndërmjet autoriteteve kompetente, agjencive dhe shërbimeve për të lehtësuar shkëmbimin e sigurt dhe të shpejtë të informacionit që ka të bëjë me të gjitha aspektet e veprave penale të përfshira në këtë Konventë, duke përfshirë lidhjet me aktivitete të tjera kriminale, në rast se Shtetet Palë e konsiderojnë të domosdoshme;

(b) bashkëpunimin me Shtete të tjera Palë në kryerjen e hetimeve mbi veprat penale të përfshira në këtë Konventë që kanë të bëjnë me:

(i) identitetin, vendndodhjen dhe veprimtaritë e personave të dyshuar për përfshirje në vepra të tilla penale ose vendndodhjen e personave të tjerë të implikuar;

(ii) qarkullimin e të ardhurave të krimit ose të pasurisë së krijuar nga kryerja e veprave të tilla penale;

(iii) qarkullimin e pasurisë, pajisjeve dhe mjeteve të tjera të përdorura ose që synohen të përdoren për kryerjen e veprave të tilla penale;

(c) sigurimin, kur është e nevojshme, të artikujve ose sasive të sustancave të domosdoshme për qëllime analizuuese dhe hetimore;

(d) lehtësimin dhe koordinimin efektiv ndërmjet autoriteteve të tyre kompetente, agjencive dhe shërbimeve dhe nxitjen e shkëmbimit të personelit dhe të ekspertëve të tjerë, duke përfshirë dhe emërimin e punonjësve ndërlihdës, në varësi të marrëveshjeve dypalëshe ndërmjet Shteteve Palë të interesuara;

(e) shkëmbim informacionesh me Shtete të tjera Palë mbi mjetet dhe metodat specifike të përdorura nga grupet e organizuara kriminale, për identifikimin e menjëhershëm të veprave penale të përfshira në këtë Konventë.

2. Me qëllim vënien në zbatim të kësaj Konvente, Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë të hyjnë në marrëveshje dypalëshe ose shumëpalëshe për bashkëpunim të drejtëpërdrejtë të agjencive të tyre të zbatimit të ligjit dhe t'i përmirësojnë këto marrëveshje, kur ato ekzistojnë. Në mungesë të marrëveshjeve të tilla ndërmjet Shteteve Palë të interesuara, Palët mund të konsiderojnë këtë Konventë si bazë për bashkëpunimin reciprok në zbatimin e ligjit kur kemi të bëjmë me vepra penale të përfshira në këtë Konventë. Sa herë që të jetë e domosdoshme, Shtetet Palë duhet të venë në përdorim të plotë marrëveshjet, duke përfshirë dhe organizatat ndërkombëtare ose rajonale, për të rritur bashkëpunimin ndërmjet agjencive të tyre të zbatimit të ligjit.

3. Shtetet Palë duhet të përpiqen që të bashkëpunojnë, brenda mundësive të tyre, për të kundërvepruar ndaj krimit të organizuar ndërkombëtar të kryer nëpërmjet shfrytëzimit të teknologjisë moderne.

Neni 28

Mbledhja, shkëmbimi dhe analiza e informacionit mbi natyrën e krimit të organizuar

1. Çdo Shtet Palë, duke u konsultuar me komunitetet shkencore dhe akademike, duhet të marrë në konsideratë analizimin e tendencave të krimit të organizuar në territorin e tij, rrethanat në të cilat krimi i organizuar vepron, si edhe grupet profesioniste dhe teknologjite të përdorura.

2. Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë zhvillimin dhe shkëmbimin me njëri-tjetrin dhe përmes organizatave ndërkombëtare dhe rajonale të ekspertizës analitike lidhur me veprimtaritë e

organizuara kriminale. Për këtë qëllim, duhet të zhvillohen përkufizime të përbashkëta, standarde dhe metodologji dhe të zbatohen në mënyrën e duhur.

3. Çdo Shtet Palë duhet të marrë në konsideratë monitorimin e politikave dhe të masave të tij aktuale në luftën kundër krimit të organizuar dhe të bëjë vlerësimet për efektshmërinë dhe rendimentin e tyre.

Neni 29

Trajnimi dhe ndihma teknike

1. Çdo Shtet Palë duhet, domosdoshmërisht, të fillojë, zhvillojë ose përmirësojë programe të veçanta trajnimi për personelin e tij të zbatimit të ligjit, duke përfshirë prokurorë, hetues dhe personel doganor, si edhe personel tjetër të ngarkuar me parandalimin, zbulimin dhe kontrollin e veprave penale të përfshira në këtë Konventë. Programe të tilla mund të përfshijnë dërgime misionesh dhe shkëmbime të stafit. Këto programe, në veçanti dhe në përputhje me legjislacionin e brendshëm, duhet të përfshijnë:

(a) metodat e përdorura në parandalimin, zbulimin dhe kontrollin e veprave penale të përfshira në këtë Konventë;

(b) rrugët dhe teknikat e përdorura nga personat e dyshuar për pjesëmarrje në veprat penale të përfshira në këtë Konventë, duke marrë në konsideratë Shtetet tranzite, si edhe masat e duhura kundërvepruese;

(c) monitorimin e lëvizjes së kontrabandës;

(d) zbulimin dhe monitorimin e qarkullimit të të ardhurave të krimit, pasurisë, pajisjeve ose mjeteve të tjera, metoda të përdorura për transferimin, fshehjen ose maskimin e këtyre të ardhurave, pajisjeve ose mjeteve, si edhe metodat e përdorura në luftën kundër pastrimit të parave dhe krimeve të tjera financiare;

(e) mbledhjen e provave;

(f) kontrollin e teknikave në zona të lira tregtare dhe portet e lira;

(g) pajisjet dhe teknikat moderne të zbatimit të ligjit, duke përfshirë dhe survejimin elektronik, dërgesat e kontrolluara dhe operacionet e mbuluara;

(h) metodat e përdorura në luftën kundër krimit të organizuar ndërkombëtar, të kryer nëpërmjet përdorimit të kompjuterave, rrjeteve të telekomunikimit dhe formave të tjera të teknologjisë moderne; dhe

(i) metodat e përdorura në mbrojtjen e viktimave dhe dëshmitarëve.

2. Shtetet Palë duhet të ndihmojnë njëri-tjetrin në planifikimin dhe zbatimin e programeve kërkimore dhe trajnuese të hartuara për të krijuar një ekspertizë të përbashkët në zonat e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni dhe për këtë qëllim, në raste të duhura, ato duhet gjithashtu të shfrytëzojnë konferencat dhe seminarat rajonale dhe ndërkombëtare për të nxitur bashkëpunimin dhe stimuluar diskutimin për probleme të interesit të përbashkët, duke përfshirë dhe problemet dhe nevojat e veçanta të Shteteve tranzite.

3. Shtetet Palë duhet të nxisin trajnimin dhe ndihmën teknike, të cilat do të lehtësojnë ekstradimin dhe asistencën reciproke ligjore. Një trajnim dhe ndihmë e tillë teknike mund të përfshijë trajnimin gjuhësor, dërgim misionesh dhe shkëmbime të personelit ndërmjet autoriteteve ose agjencive qendrore me përgjegjësitë përkatëse.

4. Në rastet kur ekzistojnë marrëveshjet dypalëshe dhe shumëpalëshe, Shtetet Palë duhet të forcojnë përpjekjet për të rritur veprimtaritë vepruese dhe trajnuese brenda organizatave ndërkombëtare dhe rajonale dhe brenda marrëveshjeve të tjera përkatëse, dypalëshe dhe shumëpalëshe.

Neni 30

Masa të tjera: Zbatimi i Konventës nëpërmjet zhvillimit ekonomik dhe ndihmës teknike

1. Shtetet Palë duhet të marrin masat e favorshme për zbatimin sa më optimal të mundshëm të kësaj Konvente, nëpërmjet bashkëpunimit ndërkombëtar, duke marrë në konsideratë efektet negative të krimit të organizuar tek shoqëria në përgjithësi dhe zhvillimin e qëndrueshëm në veçanti.

2. Shtetet Palë duhet të përpiqen dhe të koordinojnë me njëri-tjetrin dhe me organizata ndërkombëtare dhe rajonale për:

(a) të rritur bashkëpunimin e tyre në nivele të ndryshme me vendet në zhvillim, me qëllim që të forcohet pozita e këtyre vendeve në parandalimin dhe luftimin e krimit të organizuar ndërkombëtar.

(b) të rritur ndihmën financiare dhe materiale në mbështetje të përpjekjeve të vendeve në zhvillim për të luftuar me efikasitet krimin e organizuar ndërkombëtar dhe për të ndihmuar ato në zbatimin me sukses të kësaj Konvente;

(c) t'i ofruar ndihmë teknike vendeve në zhvillim dhe vendeve me ekonomi në tranzicion për t'i ndihmuar ato për plotësimin e nevojave të tyre në zbatimin e kësaj Konvente; Për këtë qëllim, Shtetet Palë duhet të përpiqen të japin kontributin e duhur dhe të vazhdueshëm vullnetar në një llogari të përcaktuar për këtë qëllim në mekanizmin financiar të Kombeve të Bashkuara. Shtetet Palë, në përputhje me legjislacionin e tyre të brendshëm dhe dispozitat e kësaj Konvente, duhet, gjithashtu, të marrin në konsideratë të veçantë, që të kontribuojnë në llogarinë e lartpërmendur me një përqindje të parave ose të vlerës korresponduese të të ardhurave të krimit ose pasurisë së konfiskuar, në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente.

(d) të nxitur dhe bindur, Shtetet e tjera dhe institucionet financiare të bashkohen me to në përpjekjet sipas këtij neni, në veçanti, duke i ofruar më shumë programe trajnimi dhe pajisje moderne vendeve në zhvillim për t'i ndihmuar ato në realizimin e objektivave të kësaj Konvente.

3. Këto masa nuk duhet të cenojnë angazhimet ekzistuese të ndihmës së huaj ose marrëveshjet e tjera të bashkëpunimit financiar në nivel dypalësh, shumëpalësh ose ndërkombëtar.

4. Shtetet Palë mund të nënshkruajnë marrëveshje, dypalëshe ose shumëpalëshe, për ndihmë materiale dhe logjistike, duke marrë në konsideratë masat financiare të domosdoshme që mënyrat e bashkëveprimit ndërkombëtar të përcaktuara në këtë Konventë të jenë sa më efektive dhe për të parandaluar, zbuluar dhe kontrolluar krimin e organizuar ndërkombëtar.

Neni 31

Parandalimi

1. Shtetet Palë duhet të përpiqen të zhvillojnë dhe vlerësojnë projekte kombëtare për krijimin dhe promovimin e praktikave dhe politikave më të mira në parandalimin e krimit të organizuar ndërkombëtar.

2. Shtetet Palë, në përputhje me parimet themelore të legjislacionit të tyre të brendshëm, duhet të përpiqen nëpërmjet masave të duhura legjislative, administrative dhe të tjera, të reduktojnë mundësitë ekzistuese ose të ardhshme që grupet e organizuara kriminale të marrin pjesë në tregje të ligjshme me të ardhurat e tyre nga krimi. Këto masa duhet të përqëndrohen në:

(a) forcimin e bashkëveprimit ndërmjet agjencive të zbatimit të ligjit ose prokurorëve dhe enteve përkatëse private, duke përfshirë dhe industrinë;

(b) nxitjen e zhvillimit të standardeve dhe procedurave të hartuara për ruajtjen e integritetit të institucioneve publike dhe enteve përkatëse private, si edhe kodet e sjelljes për profesionet përkatëse, në veçanti avokatët, noterët, këshilltarët e taksave dhe llogaritarët;

(c) parandalimin e keqpërdorimit nga grupet e organizuara kriminale të procedurave të tenderit të drejtuara nga autoritetet publike dhe të subvencioneve dhe licencave të lëshuara nga autoritetet publike për veprimtari tregtare;

(d) parandalimin e keqpërdorimit nga grupet e organizuara kriminale të personave ligjore këto masa duhet të përfshijnë:

(i) krijimin e regjistrat publik të personave ligjorë dhe fizikë të përfshirë në krijimin, menaxhimin dhe financimin e personave juridikë;

(ii) paraqitjen e mundësisë së përjashtimit, me urdhër gjyqi ose ndonjë mjet tjetër të përshtatshëm, nga e drejta për të vepruar si drejtues të personave juridikë që janë nën juridiksionin e tyre, për një periudhë të konsiderueshme kohe, të personave të dënuar për vepra penale të përfshira në këtë Konventë.

(iii) krijimin e regjistrave kombëtarë të personave të përjashtuar nga e drejta për të vepruar si drejtues të personave ligjore; dhe

(iv) shkëmbimin e informacionit të ruajtur në regjistrat e përmendur në nënparagrafët (d), (i) dhe (iii) të këtij paragrafi me autoritetet kompetente të Shteteve të tjera Palë.

3. Shtetet Palë duhet të përpiqen të nxisin riintegrimin në shoqëri të personave të dënuar për veprat penale të përfshira në këtë Konventë.

4. Shtetet Palë duhet të përpiqen të vlerësojnë periodikisht instrumentet ekzistuese përkatëse ligjore dhe praktikat administrative, me qëllim që të zbulojnë ndjeshmërinë e tyre për t'u keqpërdorur nga grupet e organizuara kriminale.

5. Shtetet Palë duhet të përpiqen të nxisin ndërgjegjen publike lidhur me ekzistencën, shkaqet, seriozitetin, si dhe kërcënimin që sjell krimi i organizuar ndërkombëtar. Informacioni mund të shpërndahet nëpërmjet mas-medias dhe duhet të përfshijë masa për nxitjen e pjesëmarrjes së publikut në parandalimin dhe luftën e këtyre krimeve.

6. Çdo Shtet Palë duhet të informojë Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara mbi emrin dhe adresën e autoritetit ose autoriteteve që mund të ndihmojnë Shtetet e tjera Palë për zhvillimin e masave për parandalimin e krimit të organizuar ndërkombëtar.

7. Shtetet Palë duhet të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin dhe organizatat përkatëse ndërkombëtare dhe rajonale në nxitjen dhe zhvillimin e masave të përmendura në këtë nen. Këtu përfshihet dhe pjesëmarrja në projekte ndërkombëtare që synon në parandalimin e krimit të organizuar ndërkombëtar, për shembull duke lehtësuar rrethanat që bëjnë që grupet e skajshme shoqërore të preken nga veprimi i krimit të organizuar ndërkombëtar.

Neni 32

Konferenca e Palëve të Konventës

1. Nëpërmjet kësaj Konvente është vendosur të zhvillohet një Konferencë e Palëve të Konventës për të përmirësuar pozitën e Shteteve Palë në luftë kundër krimit të organizuar ndërkombëtar dhe për të nxitur dhe shyrtuar zbatimin e kësaj Konvente.

2. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara duhet të mbledhë Konferencën e Palëve, jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente. Konferenca e Palëve duhet të aprovojë rregullat e procedurës dhe rregullat që drejtojnë veprimtaritë e përshkruara në paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni (duke përfshirë dhe rregullat që kanë të bëjnë me pagesën e shpenzimeve të bëra për kryerjen e këtyre veprimtarive).

3. Konferenca e Palëve duhet të bjerë dakord për mekanizmat e realizimit të objektivave të përmendura në paragrafin 1 të këtij neni, duke përfshirë:

(a) lehtësimin e veprimtarive të Shteteve Palë, sipas neneve 29, 30 dhe 31 të kësaj Konvente, si edhe nxitjen e mobilizimit të kontributeve vullnetare;

(b) lehtësimin e shkëmbimit të informacionit ndërmjet Shteteve Palë mbi llojet dhe rrymat e krimit të organizuar ndërkombëtar dhe mbi praktikat e suksesshme të luftimit të tij;

(c) bashkëpunimin me organizatat përkatëse ndërkombëtare dhe rajonale dhe organizatat joqeveritare;

(d) vëzhgimin periodik të zbatimit të kësaj Konvente;

(e) rekomandimet për përmirësimin e kësaj Konvente dhe zbatimit të saj.

4. Për qëllim të paragrafit 3 (d) dhe (e) të këtij neni, Konferenca e Palëve duhet të ketë njohuritë e duhura për masat e marra nga Shtetet Palë për zbatimin e kësaj Konvente dhe vështirësitë e hasura nga ato gjatë këtij zbatimi nëpërmjet informacionit të ofruar nga ato dhe mekanizmave të tilla shpesh vëzhgues që mund të vendosen nga Konferenca e Palëve.

5. Çdo Shtet Palë duhet t'i paraqesë Konferencës së Palëve informacion mbi programet, planet dhe praktikat e tij, si edhe mbi masat legislative dhe administrative për zbatimin e kësaj Konvente, sipas kërkesës së Konferencës së Palëve.

Neni 33 **Sekretariati**

1. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara duhet t'i sigurojë Konferencës së Palëve të Konventës shërbimet e duhura të Sekretariatit.

2. Sekretariati duhet:

(a) të ndihmojë Konferencën e Palëve në kryerjen e veprimtarive të përshkruara në nenin 32 të kësaj Konvente dhe të bëjë përgatitjet dhe të sigurojë shërbimet e duhura për sesionet e Konferencës së Palëve;

(b) sipas kërkesës, të ndihmojë Shtetet Palë për paraqitjen e informacionit në Konferencën e Palëve, siç është parashikuar në nenin 32 paragrafi 5 i kësaj Konvente; dhe

(c) të sigurojë koordinimin e nevojshëm me sekretariatet e organizatave përkatëse ndërkombëtare dhe rajonale.

Neni 34 **Zbatimi i Konventës**

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura, duke përfshirë dhe masa legislative ose administrative, në përputhje me parimet themelore të legjislacionit të tij të brendshëm për të siguruar zbatimin e detyrimeve të tij në lidhje me këtë Konventë.

2. Veprat penale të përcaktuara në përputhje me nenet 5, 6, 8 dhe 23 të kësaj Konvente duhet të vendosen në legjislacionin e brendshëm të çdo Shteti Palë pavarësisht nga natyra ndërkombëtare ose përfshirja në një grup të organizuar kriminal, siç është përshkruar në nenin 3, paragrafi 1, të kësaj Konvente, me përjashtim të rasteve kur neni 5 i kësaj Konvente kërkon përfshirjen e një grupi të organizuar kriminal.

3. Çdo Shtet Palë mund të adaptojë masa më të rrepta se ato të përcaktuara në këtë Konventë për parandalimin dhe luftimin e krimit të organizuar ndërkombëtar.

Neni 35 **Zgjidhja e konflikteve**

1. Shtetet Palë duhet të përpiqen të zgjidhin konfliktet që kanë të bëjnë me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente nëpërmjet negociatave.

2. Çdo konflikt ndërmjet dy ose më shumë Shteteve Palë, që ka të bëjë me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, i cili nuk mund të zgjidhet nëpërmjet negociatave brenda një kohe të konsiderueshme, me kërkesë të njërit nga Shtetet Palë, duhet të kalohet për gjykim. Në rast se, gjashtë muaj pas datës së kërkesës për gjykim, këto Shtete Palë nuk janë në gjendje të bien dakord mbi organizimin e gjykimit, secila nga Palët mund t'i drejtohet Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë me një kërkesë të hartuar në përputhje me Statutin e Gjykatës.

3. Çdo Shtet Palë, në momentin e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit ose aprovimit të apo aderimit në këtë Konventë, mund të deklarojë se ai nuk mendon t'i përmbahet paragrafit 2 të këtij neni. Shtetet e tjera Palë nuk duhet t'i përmbahen paragrafit 2 të këtij neni lidhur me secilin Shtet Palë që ka shprehur një kusht të tillë.

4. Secili nga Shtetet Palë që ka bërë një rezervë në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni, në çdo kohë, mund të tërheqë atë kusht duke njoftuar Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 36

Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi dhe aderimi

1. Kjo Konventë duhet, gjithashtu, të jetë e hapur për nënshkrim nga të gjitha Shtetet nga 12 deri më 15 dhjetor 2000 në Palermo, Itali, dhe më pas në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork deri më 12 dhjetor 2002.

2. Kjo Konventë, duhet gjithashtu, të jetë e hapur për t'u nënshkruar nga organizata të integritit ekonomik rajonal, me kusht që të paktën një Shtet Anëtar i një organizate të tillë ta ketë nënshkruar këtë Konventë, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni.

3. Kjo Konventë është subjekt ratifikimi, pranimi ose aprovimi. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose aprovimit duhet të depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Një organizatë e integritit ekonomik rajonal mund të depozitojë instrumentin e saj të ratifikimit, pranimit ose aprovimit në rast se të paktën një nga Shtetet e saj Anëtare e ka bërë këtë. Në atë instrument ratifikimi, pranimi ose aprovimi, një organizatë e tillë duhet të deklarojë shtrirjen e kompetencës së tij, duke respektuar çështjet e trajtuara nga kjo Konventë. Një organizatë e tillë duhet, gjithashtu, të informojë depozituesit për çdo modifikim dhe shtrirje të kompetencave të saj.

4. Kjo Konventë është e hapur për aderim nga çdo Shtet apo organizatë rajonale integrimi ekonomik, në të cilën të paktën një nga Shtetet Anëtare të organizatës është Palë e kësaj Konvente. Instrumentet për aderim duhet të depozitohen me Sekretarin e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara. Në momentin e aderimit, një organizatë rajonale integrimi ekonomik duhet të deklarojë shtrirjen e kompetencave të saj, duke respektuar çështjet e trajtuara nga kjo Konventë. Një organizatë e tillë duhet, gjithashtu, të informojë depozituesit për çdo modifikim dhe shtrirje të kompetencave të saj.

Neni 37

Marrëdhëniet me protokollat

1. Kjo Konventë mund të plotësohet nga një ose më shumë protokolle.

2. Me qëllim që të bëhesh Palë në një Protokoll, një Shtet ose një organizatë rajonale integrimi ekonomik duhet të jetë Palë e kësaj Konventë.

3. Një Shtet Palë i kësaj Konvente nuk është i detyruar nga një protokoll derisa nuk është bërë Palë e protokollit, në përputhje me parashikimet e çështjeve të protokollit.

4. Çdo protokoll i kësaj Konvente duhet interpretuar së bashku me këtë Konventë, duke pasur parasysh qëllimin e protokollit.

Neni 38

Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të dyzetë të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit. Përsa i përket këtij paragrafi, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale integrimi ekonomik nuk do të llogaritet si shtesë e atyre të cilat janë depozituar nga Shtetet Anëtare të kësaj organizate.

2. Për çdo shtet ose organizatë rajonale, integrimi ekonomik për ratifikimin, pranimin ose hyrjen në Palë të kësaj Konvente pas depozitës së instrumentit të dyzetë të çdo veprimi, kjo Konventë do të hyjë në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit nga çdo Shtet ose organizatë për instrumentin e aplikueshëm.

Neni 39

Amendamentet

1. Pas përfundimit të pesë vjetëve nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente, një Shtet Palë mund të propozojë një amendament dhe ta dorëzojë në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të

Bashkuara, i cili duhet që, menjëherë pas kësaj, të komunikojë amendamentin e propozuar Shteteve Palë dhe Konferencës së Palëve të Konventës për propozimin, marrjen në konsideratë dhe vendimin mbi këtë propozim. Konferenca e Palëve duhet të bëjë çdo përpjekje për të arritur konsensus për secilin nga amendamentet. Në qoftë se të gjitha përpjekjet për konsensus janë shfrytëzuar dhe nuk është arritur ndonjë marrëveshje, amendamenti duhet që si mundësi të fundit të kërkojë adaptimin e tij me maxhoritetin e dy të tretave të Shteteve Palë, të cilët janë të pranishëm dhe votojnë në Konferencën e Palëve.

2. Organizatat rajonale të integritit ekonomik, në raport me kompetencat e tyre, do të ushtrojnë të drejtën e tyre të votës bazuar në këtë nen me një numër votash të barabartë me numrin e Shteteve të cilat janë Palë e kësaj Konvente. Kjo organizatë nuk mund ta ushtrojë të drejtën e saj për të votuar në qoftë se Shtetet votojnë në mënyrë të veçuar nga organizata ose anasjelltas.

3. Një Amendament i aprovuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni është subjekt ratifikimi, pranimi ose aprovimi nga Shtetet Palë.

4. Një amendament i apovuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni duhet të hyjë në fuqi duke respektuar nëntëdhjetëditëshin e Shtetit Palë pas datës së depozitimit në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara të një instrumenti për ratifikim, pranim ose aprovim për çdo amendament.

5. Kur një amendament hyn në fuqi, ai duhet të bëhet obligim për ato Shtete Palë, të cilat kanë shprehur konsensusin e tyre për ta pranuar si të tillë. Shtetet e tjera Palë duhet të vazhdojnë të jenë të detyruara nga dispozitat që parashikon ky Protokoll dhe çdo amandament i mëparshëm që ata kanë ratifikuar, pranuar apo aprovuar.

Neni 40 **Denoncimi**

1. Një Shtet Palë mund të denoncojë këtë Konventë me një njoftim të shkruar, në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara. Një denoncim i tillë duhet të bëhet efektiv një vit pas datës së marrjes nga Sekretariati i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

2. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik mund të pushojë së qeni Palë e kësaj Konvente vetëm atëherë kur të gjithë shtetet pjesëmarrëse në këtë organizatë të kenë denoncuar Konventën.

3. Denoncimi i kësaj Konvente, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, do të përfshijë dhe protokollin e lidhura me këtë Konventë.

Neni 41 **Depozitimi dhe gjuhët**

1. Sekretariati i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara është vendi i depozitimit të kësaj Konvente.

2. Originali i kësaj Konvente do të jetë në arabisht, kinezçe, anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht me tekste autentikisht të njëjta, i depozituar në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

Në dëshmi të kësaj, përfaqësuesit e plotfuqishëm të autorizuar nga qeveritë respektive nënshkruan këtë Konventë.

PROTOKOLL

KUNDËR TRAFIKUT TË MIGRANTËVE ME RRUGË TOKËSORE, AJRORE DHE DETARE, E CILA PLOTËSON KONVENTËN E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR

Parashtesë

Shtetet Palë të këtij Protokoll,

Duke deklaruar se masat efektive për parandalimin dhe luftimin e trafikut të migrantëve me rrugë tokësore, detare dhe ajrore kërkojnë një qëndrim të përgjithshëm ndërkombëtar, duke përfshirë bashkëpunimin, shkëmbimin e informacionit dhe masa të tjera të nevojshme, si dhe masa social-ekonomike në nivel kombëtar, rajonal dhe ndërkombëtar,

Duke kujtuar rezolutën 54/212 të Asamblesë së Përgjithshme, të datës 12 dhjetor 1999, në të cilën Asambleja kërkoi që Shtetet Anëtare dhe Kombet e Bashkuara të forcojnë bashkëpunimin ndërkombëtar në fushën e migrimit ndërkombëtar dhe zhvillimit, në mënyrë që të trajtojnë shkaqet kryesore të migrimit, veçanërisht ato që kanë të bëjnë me varfërinë, dhe të maksimizojnë përfitimet e të interesuarve nga migrimi ndërkombëtar, si dhe të nxisin, në vendet përkatëse, mekanizmat ndërrajonalë, rajonalë dhe nënrajonalë për të vazhduar trajtimin e çështjes së migrimit dhe zhvillimit,

Të bindur për nevojën e sigurimit të një trajtimi human të migrantëve dhe mbrojtje të plotë të të drejtave të tyre,

Duke marrë në konsideratë faktin që, pavarësisht nga puna e ndërmarrë në forume të tjera ndërkombëtare, nuk ka asnjë dokument universal që trajton të gjitha aspektet e trafikut të migrantëve dhe çështjeve të tjera që kanë të bëjnë me të,

Të shqetësuar për rritjen e konsiderueshme të veprimtarive të grupeve të organizuara kriminale në trafikun e migrantëve dhe veprimtarive të tjera të ngjashme kriminale të parashtruara në këtë Protokoll, e cila i shkakton dëme të mëdha Shteteve të interesuara,

Të shqetësuar gjithashtu, që kontrabanda e migrantëve mund të rrezikojë jetën ose sigurinë e migrantëve të përfshirë,

Duke krijuar rezolutën 53/111 të Asamblesë së Përgjithshme të datës 9 dhjetor 1998, sipas së cilës Asambleja vendosi të krijojë një komitet të posaçëm të hapur ndërqeveritar për përpunimin e një konvente të përgjithshme ndërkombëtare kundër krimit të organizuar ndërkombëtar dhe diskutimin, ndër të tjera, të përpunimit të një dokumenti ligjor ndërkombëtar që trajton trafikun ilegal dhe transportin e migrantëve, edhe me rrugë detare,

Të bindur që plotësimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar me një dokument ligjor ndërkombëtar kundër trafikun e migrantëve me rrugë tokësore, detare dhe ajrore do të jetë i dobishëm për parandalimin dhe luftimin e krimit.

Ranë dakord si më poshtë:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Lidhja me Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar

1. Ky Protokoll plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar. Ai duhet të interpretohet së bashku me këtë Konventë.

2. Dispozitat e Konventës duhet të përdoren, me ndryshimet e nevojshme, në këtë Protokoll, në rast se nuk paraqiten të tjera në këtë dokument.

3. Veprat penale të përcaktuara si të tilla në përputhje me nenin 6 të këtij Protokoll duhet të konsiderohen si vepra penale në përputhje me Konventën.

Neni 2

Deklarimi i qëllimit

Qëllimi i këtij Protokoll është të parandalojë dhe luftojë trafikun e migrantëve, si edhe të nxisë bashkëpunimin ndërmjet Shteteve Palë për këtë qëllim, duke mbrojtur, në të njëjtën kohë të drejtat e migrantëve.

Neni 3 **Përdorimi i termave**

Për qëllime të këtij Protokoll:

(a) "Trafik i migrantëve" do të thotë prokurimi për qëllim përfitimi financiar ose material, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, nga kalimi i paligjshëm në një Shtet Palë të një personi, në të cilin ai/ajo nuk është shtetas ose rezident i përhershëm.

(b) "Kalim i paligjshëm" do të thotë kalim i kufirit pa iu përmbajtur kërkesave të domosdoshme për kalimin e ligjshëm në Shtetin pritës.

(c) "Dokument i falsifikuar udhëtimi ose identifikimi" do të thotë çdo dokument udhëtimi ose identifikimi, i cili:

(i) është bërë ose ndryshuar në mënyrë të falsifikuar në rrugë noteriale nga çdokush, me përjashtim të një personi ose agjencie të autorizuar me ligj për të bërë ose lëshuar dokumente udhëtimi ose identifikimi në emër të një Shteti; ose

(ii) është lëshuar ose marrë në mënyrë të parregullt, nëpërmjet paraqitjes së të dhënave të falsifikuara, korrupsionit, kërcënimit ose të ndonjë mënyrë tjetër të paligjshme; ose

(iii) përdoret nga një person tjetër dhe jo nga mbajtësi i ligjshëm.

(d) "Anije" do të thotë çdo lloj mjeti lundrues, duke përfshirë dhe mjetet jotransportuese dhe hidroplanet, që përdoren ose të afta për t'u përorur si mjet transporti ujor, me përjashtim të anijeve luftarake, anije ndihmëse marine ose anije të tjera të zotëruara ose që veprojnë për qeverinë dhe të përdorura, tani për tani, vetëm për shërbime qeveritare jotregtare.

Neni 4 **Qëllimi i zbatimit**

Ky Protokoll, me përjashtim të rasteve kur e kundërta deklarohet në këtë dokument, duhet t'i referohet parandalimit, hetimit dhe ndjekjes të veprave penale, të përcaktuara sipas nenit 6 të këtij Protokoll, kur ato kanë natyrë ndërkombëtare dhe që përfshijnë grup të organizuar kriminal, si edhe mbrojtjes së të drejtave të personave që kanë qenë objekt i veprave të tilla penale.

Neni 5 **Përgjegjësia penale e migrantëve**

Migrantët nuk duhet të bëhen subjekt i ndjekjes penale në bazë të këtij Protokoll, për faktin se kanë qenë objekt i veprimit të përmendur në nenin 6 të këtij Protokoll.

Neni 6 **Penalizimi**

1. Secili Shtet duhet të adaptojë masa të tilla legislative dhe masa të tjera që mund të jenë të nevojshme për të cilësuar si vepra penale, nëse kryhen qëllimisht dhe për të marrë, direkt ose indirekt, një përfitim financiar ose material:

(a) trafikun e migrantëve;

(b) në rast se kryhen me qëllim mundësimin e trafikut të migrantëve:

(i) paraqitja e dokumenteve të falsifikuara të udhëtimit dhe identifikimit;

(ii) gjetja, sigurimi ose posedimi i një dokumenti të tillë.

(c) krijimin e mundësisë për një person, i cili nuk është shtetas ose nuk ka qëndrim të përhershëm në Shtetin e interesuar, pa plotësuar kërkesat e domosdoshme për të qëndruar ligjërisht në këtë Shtet nëpërmjet mënyrave të përmendura në nënparagrafin (b) të këtij paragrafi ose nëpërmjet mjeteve të tjera ligjore.

2. Secili Shtet Palë duhet të adaptojë, gjithashtu, masa të tilla legislative dhe masa të tjera të nevojshme për të cilësuar si vepra penale:

(a) duke iu nënshtruar koncepteve bazë të sistemit të tij ligjor, tentativën për të kryer një vepër penale, të cilësuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni;

(b) pjesëmarrjen si bashkëpunëtor në një vepër penale, të cilësuar në përputhje me paragrafin 1(a), (b) (i) ose (c) të këtij neni dhe, duke iu nënshtruar koncepteve bazë të sistemit të tij ligjor, pjesëmarrjen si bashkëpunëtor në një vepër penale të cilësuar, në përputhje me paragrafin 1(b) (ii) të këtij neni;

(c) organizimin ose drejtimin e personave të tjerë për të kryer një vepër penale të cilësuar, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni.

3. Secili Shtet Palë duhet të adaptojë masa të tilla legislative dhe masa të tjera të nevojshme për të cilësuar si rrethana rënduese për veprat e cilësuar, në përputhje me paragrafin 1 (a), (b) (i) dhe (c) të këtij neni dhe duke iu nënshtruar koncepteve bazë të sistemit të tij ligjor, për veprat penale të cilësuar, në përputhje me paragrafin 2 (b) dhe (c) të këtij neni, rrethanat:

(a) që rrezikojnë ose kanë të ngjarë se do të rrezikojnë jetën ose sigurinë e migrantëve në fjalë; ose

(b) që mundësojnë trajtimin jonjerëzor ose degradues, duke përfshirë dhe shfrytëzimin, e këtyre migrantëve.

4. Asgjë në këtë Protokoll nuk duhet të ndalojë një Shtet Palë që të marrë masa kundër një personi, sjellja e të cilit përbën një vepër penale në bazë të ligjit të tij vendas.

II. TRAFIKU I MIGRANTËVE ME RRUGË DETARE

Neni 7

Bashkëpunimi

Shtetet Palë duhet të bashkëpunojnë sa më shumë të jetë e mundur për parandalimin dhe pengimin e trafikut të migrantëve me rrugë detare, në përputhje me ligjin ndërkombëtar të detit.

Neni 8

Masat kundër trafikut të migrantëve në rrugë detare

1. Një Shtet Palë që ka arsye të drejta për të dyshuar se një anije që valëvit flamurin e tij ose pretendon të jetë e regjistruar tek ai, e cila nuk ka shtetësi ose që, pavarësisht se valëvit një flamur të huaj ose refuzon të tregojë një flamur, ka në të vërtetë shtetësinë e Shtetit Palë të interesuar dhe është përfshirë në trafikun e migrantëve nëpërmjet detit, mund të kërkojë ndihmën e Shteteve të tjera Palë për të penguar përdorimin e anijes për këtë qëllim. Shtetet Palë që u kërkohet një gjë e tillë duhet të ofrojnë ndihmën e tyre në atë masë që e kanë të mundur.

2. Një Shtet Palë që ka arsye të drejta për të dyshuar se një anije që ushtron lirinë e lundrimit në përputhje me të drejtën ndërkombëtare dhe valëvit flamurin ose mban shenjat e regjistrimit të një Shteti tjetër Palë, merret me trafikun e migrantëve nëpërmjet detit, mund të njoftojë për këtë gjë Shtetin, flamurin e të cilit mban anija, të kërkojë konfirmimin e regjistrimit dhe, në qoftë se konfirmohet, të kërkojë autorizimin nga ky Shtet për të marrë masat e duhura në lidhje me atë anije. Shteti i fundit mund të autorizojë Shtetin kërkues, ndër të tjera:

(a) të hyjë në anije;

(b) të kontrollojë në anije; dhe

(c) në rast se zbulohen prova se anija merret me trafikun e migrantëve nëpërmjet detit, të marrë masat e përshtatshme në lidhje me anijen, personat dhe ngarkesën që ndodhet në bord, në mënyrën e autorizuar nga Shteti, flamurin e të cilit mban anija.

3. Një Shtet Palë që kanë marrë masat, në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, duhet të njoftojë menjëherë Shtetin, flamurin e të cilit mban anija, për rezultatet e këtyre masave.

4. Një Shtet Palë duhet t'i përgjigjet menjëherë kërkesës nga një Shtet tjetër Palë për të përcaktuar nëse një anije, që pretendon të jetë e regjistruar tek ai ose valëvit flamurin e tij, është e autorizuar të veprojë kështu dhe të parashtojë një kërkesë në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni.

5. Në përputhje me nenin 7 të këtij Protokoll, një Shtet, flamurin e të cilit mban anija, mund t'ia nënshtojë autorizimin e tij kushteve, të cilat do të pranohen prej tij dhe Shtetit kërkuar, përfshirë kushtet që lidhen me përgjegjësinë dhe shtrirjen e masave efektive që do të merren. Një Shtet Palë nuk do të marrë masa plotësuese pa autorizimin e shprehur të Shtetit, flamurin e të cilit mban anija, përveç masave të nevojshme për të reduktuar rrezikun e lartë për jetën e personave ose të atyre masave që rrjedhin nga marrëveshjet përkatëse, dypalëshe ose shumëpalëshe.

6. Secili Shtet Palë duhet të caktojë një autoritet ose, në rastet e domosdoshme, autoritetet për të marrë dhe për t'iu përgjigjur kërkesave për ndihmë, për konfirmimin e regjistrimit ose të së drejtës së një anijeje për të valëvitur flamurin e tij dhe për autorizimin e marrjes së masave të duhura. Ky caktim duhet t'i njoftohet përmes Sekretarit të Përgjithshëm, të gjitha Shteteve të tjera Palë, benda një muaji nga data caktimit.

7. Një Shtet Palë që ka arsye të drejta për të dyshuar se një anije është përfshirë në trafikun e migrantëve nëpërmjet detit dhe është pa shtetësi ose mund të konsiderohet si e tillë, mund të hyjë dhe të kontrollojë në anije, në rast se zbulohen prova që vërtetojnë dyshimin, ai Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura, në përputhje me legjislacionin përkatës vendas dhe ndërkombëtar.

Neni 9 **Klauzolat mbrojtëse**

1. Nëse një Shtet Palë merr masa kundër një anije, në përputhje me nenin 8 të këtij Protokoll, ai duhet:

- (a) të garantojë sigurinë e trajtimit njerëzor të personave që ndodhen në bord;
- (b) të marrë parasysh nevojën për të mos rrezikuar sigurinë e anijes ose të ngarkesës së saj;
- (c) të marrë parasysh nevojën për të mos cenuar interesat tregtare ose ligjore të Shtetit, flamurin e të cilit mban anija, ose të ndonjë Shteti tjetër të interesuar;
- (d) të garantojë, me mundësitë që ka, që çdo masë e marrë në lidhje me anijen nuk dëmton mjedisin.

2. Në rast se arsyet për marrjen e masave në zbatim të nenit 8 të këtij Protokoll janë të pabazuara, anija duhet të kompensohet për çdo humbje ose dëmtim që ka pësuar, me kusht që anija të mos ketë kryer ndonjë veprim që të justifikojë masat e marra.

3. Duhet të merret në konsideratë që çdo masë e marrë, e adaptuar ose e zbatuar në përputhje me këtë kapitull, të mos ndërhyjë ose ndikojë në:

- (a) të drejtat dhe detyrimet dhe në ushtrimin e juridiksionit të Shteteve bregdetare, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare të detit; ose
- (b) autoritetin e Shtetit, flamurin e të cilit mban anija, për të ushtruar juridiksionin dhe kontrollin në çështjet administrative, teknike dhe sociale që kanë të bëjnë me anijen.

4. Çdo masë e marrë në det, në zbatim të këtij kapitulli, do të kryhet vetëm në luftanijet ose avionët luftarakë, ose nga anije apo avionë të tjerë që kanë shenja të qarta dhe janë të identifikueshëm se kryejnë shërbime qeveritare dhe të autorizuara për këtë qëllim.

III. PARANDALIMI, BASHKËPUNIMI DHE MASAT E TJERA

Neni 10 **Informacioni**

1. Pa cenuar nenet 27 dhe 28 të Konventës dhe në përputhje me sistemet e tyre të brendshme ligjore dhe administrative, Shtetet Palë, në veçanti ato që kanë kufij të përbashkët ose ndodhen në rrugët e

trafikimit të migrantëve, për qëllimet e arritjes së objektivave të këtij Protokoll, duhet të shkëmbejnë ndërmjet tyre informacione përkatëse në lidhje me çështje të tilla si:

(a) pikat e imbarkimit dhe destinacionit, si dhe rrugët, transportuesit dhe mjetet e transportit, që dihet ose dyshohet se janë përdorur nga një grup i organizuar kriminal që kryejnë aktet e parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll;

(b) identiteti dhe metodat e organizatave ose të grupeve të organizuara kriminale, që njihen ose dyshohen që kryejnë aktet e parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll;

(c) autenticiteti dhe forma e duhur e dokumenteve të udhëtimit, të lëshuara nga një Shtet Palë dhe vjedhja ose keqpërdorimi përkatës i dokumenteve të paplotësuara të udhëtimit ose identitetit;

(d) mjetet dhe metodat e fshehjes dhe transportimit të personave, ndryshimi i paligjshëm, riprodhimi, marrja ose keqpërdorimi në një formë tjetër i dokumenteve të udhëtimit ose identitetit, të përdorura në aktet e parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll dhe mënyra të zbulimit të tyre;

(e) eksperiencat dhe praktikat ligjore, si dhe masat për parandalimin dhe luftën kundër akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll; dhe

(f) informacionin shkencor dhe teknologji, i dobishëm për zbatimin e ligjit, me qëllim që të rrisin aftësinë e njëri-tjetrit për të parandaluar, zbuluar dhe hetuar aktet e parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll dhe për të ndjekur penalisht personat e përfshirë në to.

2. Një Shtet Palë që merr informacionin duhet të përmbushë të gjitha kërkesat e Shtetit Palë që e ka transmetuar atë, i cili vendos kufizime për përdorimin e tij.

Neni 11

Masat kufitare

1. Pa cenuar angazhimet ndërkombëtare në lidhje me lëvizjen e lirë të njerëzve, Shtetet Palë duhet të forcojnë sa më shumë të jetë e mundur kontrollin kufitar, të cilat mund të jenë të nevojshme për parandalimin dhe zbulimin e trafikut të emigrantëve.

2. Secili Shtet Palë duhet të adaptojë masa legjislative ose masa të tjera të nevojshme për të parandaluar, sa më shumë që të jetë e mundur, përdorimin e mjeteve të transportit nga transportues tregtarë për kryerjen e veprave penale të parashikuara në nenin 6 paragrafi 1(a) të këtij Protokoll.

3. Në rastet e duhura dhe pa cenuar konventat ndërkombëtare të zbatueshme, masa të tilla duhet të përfshijnë vendosjen e detyrimit të transportuesve tregtarë, duke përfshirë çdo kompani transporti, pronarin ose drejtuesin e çdo mjeti transporti për t'u siguruar që të gjithë pasagjerët posedojnë dokumentet e udhëtimit të kërkuara për të hyrë në Shtetin pritës.

4. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura në përputhje me legjislacionin e tij të brendshëm për sigurimin e sanksioneve në rastet e dhunimit të detyrimit të parashikuar në paragrafin 3 të këtij neni.

5. Në përputhje me legjislacionin e tij të brendshëm çdo Shtet Palë duhet të marrë parasysh marrjen e masave që lejojnë mohimin e hyrjes në Shtetin tjetër ose revokimin e vizave të personave të implikuar në kryerjen e veprave penale të përcaktuara, në përputhje me këtë Protokoll.

6. Pa cenuar nenin 27 të Konventës, Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë forcimin e bashkëpunimit ndërmjet agjencive të kontrollit kufitar, duke krijuar dhe ruajtur, ndër të tjera kanale të drejtpërdrejta komunikimi.

Neni 12

Sigurimi dhe kontrolli i dokumenteve

Çdo Shtet Palë duhet të marrë masa të tilla të nevojshme brenda mundësive që ka:

(a) për t'u siguruar që dokumentet e udhëtimit ose të udhëtimit të lëshuara nga ai janë të tilla që nuk mund të keqpërdoren me lehtësi dhe nuk mund të falsifikohen, të ndryshohen në mënyrë të paligjshme, të riprodhohen ose lëshohen; dhe

(b) për të garantuar integritetin dhe sigurinë e dokumenteve të udhëtimit ose identifikimit të lëshuara nga Shteti Palë ose në emër të tij dhe për të parandaluar krijimin, lëshimin dhe përdorimin e tyre të paligjshëm.

Neni 13

Legjitimiteti dhe vlefshmëria e dokumenteve

Me kërkesë të një Shteti tjetër Palë, një Shtet Palë, në përputhje me legjisllacionin e tij të brendshëm, duhet të verifikojë brenda një kohe të arsyeshme legjitimitetin dhe vlefshmërinë e dokumenteve të udhëtimit ose identifikimit të lëshuar në emër të tij dhe dyshohet që po përdoren për qëllimet e akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll.

Neni 14

Trajnimi dhe bashkëpunimi teknik

1. Shtetet Palë të sigurojnë ose forcojnë trajnimin e specializuar për zyrtarët e imigracionit dhe zyrtarët e tjerë për parandalimin e akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll dhe për trajtimin human të migrantëve që kanë qenë objekt i akteve të tilla, duke respektuar në të njëjtën kohë të drejtat e tyre të parashikuara në këtë Protokoll.

2. Shtetet Palë duhet të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin, me organizata ndërkombëtare kompetente, organizata joqeveritare, organizata të tjera përkatëse dhe elementë të tjerë të shoqërisë civile për të siguruar trajnimin e duhur të personelit në territoret e tyre për parandalimin, luftimin dhe eliminimin e akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll dhe mbrojtjen e të drejtave të migrantëve që janë objekt i akteve të tilla. Një trajnim i tillë duhet të përfshijë:

(a) përmirësimin e sigurisë dhe cilësisë së dokumenteve të udhëtimit;

(b) njohjen dhe zbulimin e dokumenteve të falsifikuara të udhëtimit ose identifikimit;

(c) grumbullimin e të dhënave të krimit, që kanë të bëjnë, veçanërisht, me identifikimin e grupeve të organizuara kriminale që njihen ose dyshohen të jenë përfshirë në aktet e parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll, metodat e përdorura për transportin e migrantëve të trafikuar, keqpërdorimin e dokumenteve të udhëtimit ose identifikimit për qëllimet e akteve të parashikuara në nenin 6 dhe mjetet e fshehjes të përdorura në trafikun e migrantëve;

(d) përmirësimin e procedurave të zbulimit të personave të trafikuar në pikat konvencionale dhe jokonvencionale të hyrjes dhe daljes; dhe

(e) trajtimin human të migrantëve dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre, siç parashikohet në këtë Protokoll.

3. Shtetet Palë, me ekspertizën përkatëse, duhet t'u sigurojnë ndihmë teknike Shteteve që janë shpesh vende të origjinës dhe tranzitit të personave që janë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll. Shtetet Palë duhet të bëjnë çdo përpjekje për të siguruar burimet e nevojshme siç janë mjetet, sistemet kompjuterike dhe lexuesit e dokumenteve për të luftuar aktet e parashikuara në nenin 6.

Neni 15

Masa të tjera parandalimi

1. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masa për të siguruar dhe forcuar programet e informacionit për ndërgjegjësimin e publikut për faktin se aktet e parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll përbëjnë veprimtari kriminale të kryera nga grupe të organizuara kriminale për përfitime dhe që ato paraqesin rreziqe serioze për migrantët e implikuar.

2. Në përputhje me nenin 31 të Konventës, Shtetet Palë duhet të bashkëpunojnë në fushën e informimit publik për parandalimin e rënies së migrantëve potencialë viktimë e grupeve të organizuara kriminale.

3. Çdo Shtet duhet të nxisë dhe forcojë programe zhvillimi dhe bashkëpunimi në nivel kombëtar, rajonal dhe ndërkombëtar, duke marrë parasysh realitetet social-ekonomike të migrimit dhe duke i kushtuar vëmendje të veçantë zonave me probleme ekonomike dhe sociale, për të luftuar shkaqet kryesore social-ekonomike të trafikut të migrantëve, si varfërinë dhe mungesën e zhvillimit.

Neni 16

Mbrojtja dhe masat ndihmëse

1. Në zbatim të këtij Protokolli, çdo Shtet Palë, në përputhje me detyrimet e tij sipas të drejtës ndërkombëtare, duhet të marrë të gjitha masat e duhura, duke përfshirë, në rast se është e nevojshme, legjislacioni për të ruajtur dhe mbrojtur të drejtat e personave që janë bërë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli, siç është pranuar në bazë të së drejtës ndërkombëtare të aplikueshme, veçanërisht të drejtën për të jetuar dhe të drejtën për të mos iu nënshtruar torturës, trajtimeve e ndëshkimeve të tjera mizore, jonjerëzore dhe degraduese.

2. Çdo Shtet Palë duhet të marrë masat e duhura për t'i siguruar migrantëve mbrojtjen e duhur kundër dhunës që mund të ushtrohet ndaj tyre nga individë ose grupe, për arsye se ato janë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli.

3. Çdo Shtet Palë duhet t'i sigurojë ndihmën e duhur migrantëve, jeta ose siguria e të cilëve rrezikohet për arsye se janë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli.

4. Në zbatimin e dispozitave të këtij neni, Shtetet Palë duhet të marrin parasysh nevojat e veçanta të grave dhe fëmijëve.

5. Në rastin e zbulimit të një personi i cili është objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli, çdo Shtet Palë duhet të përmbushë detyrimet e tij sipas Konventës së Vjenës për Marrëdhëniet Konsullore, duke përfshirë dhe informimin pa vonesë të personit të interesuar për dispozitat që kanë të bëjnë me njoftimin dhe komunikimin me zyrtarët konsullorë.

Neni 17

Marrëveshjet

Shtetet Palë duhet të marrin parasysh lidhjen e marrëveshjeve ose mirëkuptimeve dypalëshe ose rajonale që synojnë:

(a) vendosjen e masave të duhura dhe efektive për parandalimin dhe luftimin e akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli; ose

(b) forcimin e dispozitave të këtij Protokolli.

Neni 18

Kthimi i migrantëve të trafikuar

1. Çdo Shtet Palë pranon të lehtësojë dhe pranojë, pa vonesa të paarsyeshme, kthimin e një personi që është objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli dhe që është shtetas ose ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm në territorin e tij në kohën e kthimit.

2. Çdo Shtet Palë duhet të marrë në konsideratë mundësinë e lehtësimit dhe pranimit të kthimit të një personi që është objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli dhe që ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm në territorin e tij në kohën e hyrjes në Shtetin pritës, në përputhje me legjislacionin e tij të brendshëm.

3. Me kërkesë të Shtetit Palë pritës, një Shtet Palë i kërkuar duhet të verifikojë, pa vonesa të paarsyeshme, nëse një person që ka qenë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli është shtetas i tij ose ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm në territorin e tij.

4. Me qëllim që të lehtësohet kthimi i një personi që ka qenë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokolli dhe që nuk ka dokumentet e duhura, Shteti Palë, shtetas i të cilit është personi ose në të cilin ky i fundit ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm, duhet të pranojë të lëshojë, me

kërkesën e Shtetit Palë pritës, dokumentet e udhëtimit ose ndonjë autorizim tjetër që mund të jetë i nevojshëm për të mundësuar personin të udhëtojë dhe të rihyjë në territorin e tij.

5. Çdo Shtet Palë, që përfshihet në kthimin e një personi, që ka qenë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll, duhet të marrë të gjitha masat përkatëse për të zbuluar kthimin në mënyrë të rregullt dhe duke pasur parasysh sigurinë dhe dinjitetin e personit.

6. Shtetet Palë mund të bashkëpunojnë me organizatat ndërkombëtare përkatëse për zbatimin e këtij neni.

7. Ky nen nuk duhet të cenojë të drejtat që i janë dhënë personave që kanë qenë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll nga ndonjë ligj i brendshëm i Shtetit Palë pritës.

8. Ky nen nuk duhet të cenojë detyrimet në bazë të ndonjë traktati tjetër të aplikueshëm, dypalësh ose shumëpalësh, ose të ndonjë marrëveshjeje tjetër vepruese që rregullon, plotësisht ose pjesërisht, kthimin e personave që kanë qenë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll.

III. DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 19

Klauzola mbrojtëse

1. Asgjë në këtë Protokoll nuk duhet të cenojë të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e tjera të Shteteve dhe individëve në bazë të së drejtës ndërkombëtare, përfshirë të drejtën ndërkombëtare monetare, dhe së drejtës ndërkombëtare të të drejtave të njeriut dhe, në veçanti, Konventën e vitit 1951 dhe Protokollin e vitit 1967, që lidhet me statusin e refugjatëve dhe parimin e moskthimit të refugjatëve (non-refoulement) të përfshirë në këtë dokument.

2. Masat e parashikuara në këtë Protokoll duhet të interpretohen dhe zbatohen në mënyrë jodiskriminuese ndaj personave që kanë qenë objekt i akteve të parashikuara në nenin 6 të këtij Protokoll. Interpretimi dhe vënia në zbatim i këtyre masave duhet të bëhet në përputhje me parimet e njohura ndërkombëtare të mosdiskriminimit.

Neni 20

Zgjidhja e konflikteve

1. Shtetet Palë duhet të përpiqen të zgjidhin konfliktet lidhur me interpretimin dhe vënien në zbatim të këtij Protokoll nëpërmjet negociatave.

2. Çdo konflikt ndërmjet dy ose më shumë Shteteve Palë, që ka të bëjë me interpretimin ose zbatimin e këtij Protokoll, i cili nuk mund të zgjidhet nëpërmjet negociatave brenda një kohe të konsiderueshme, me kërkesë të njërit nga Shtetet Palë, duhet të kalohet për gjykim. Në rast se gjashtë muaj pas datës së kërkesës për gjykim, këto Shtete Palë nuk janë në gjendje të bien dakord mbi organizimin e gjykimit, secila nga Palët mund t'i drejtohet Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, me një kërkesë të hartuar në përputhje me Statutin e Gjykatës.

3. Çdo Shtet Palë në momentin e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit ose aprovimit apo të aderimit në këtë Protokoll, mund të deklarojë se ai nuk mendon t'i përmbahet paragrafit 2 të këtij neni. Shtetet e tjera Palë nuk duhet t'i përmbahen paragrafit 2 të këtij neni lidhur me secilin Shtet Palë që ka shprehur një kusht të tillë.

4. Secili nga Shtetet Palë, që ka shprehur një rezervim në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni, në çdo kohë, mund ta tërheqë atë, duke njoftuar Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 21

Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi dhe aderimi

1. Ky Protokoll duhet të jetë i hapur për nënshkrim nga të gjitha Shtetet nga 12 deri më 15 dhjetor 2000 në Palermo, Itali, dhe më pas në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork deri më 12 dhjetor 2002.

2. Ky Protokoll duhet, gjithashtu, të jetë i hapur për t'u nënshkruar nga organizata të integritit ekonomik rajonal, me kusht që të paktën një Shtet Anëtar i një organizate të tillë ta ketë nënshkruar këtë Protokoll, në përputhje me paragrafi 1 të këtij neni.

3. Ky Protokoll është subjekt ratifikimi, pranimi ose aprovimi. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose aprovimit duhet të depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Një organizatë e integritit ekonomik rajonal mund të depozitojë instrumentin e saj të ratifikimit, pranimit ose aprovimit, në rast se të paktën një nga Shtetet e Anëtare e ka bërë këtë. Në atë instrument ratifikimi, pranimi ose aprovimi, një organizatë e tillë duhet të deklarojë shtrirjen e kompetencës së tij, duke respektuar çështjet e trajtuara nga ky Protokoll. Një organizatë e tillë duhet, gjithashtu, të informojë depozituesit për çdo modifikim përkatës dhe shtrirje të kompetencave të saj.

4. Ky Protokoll është i hapur për aderim nga çdo Shtet apo organizatë rajonale integrimi ekonomik, në të cilën të paktën një nga Shtetet Anëtare të organizatës është Palë e kësaj Konvente. Instrumentet për aderim duhet të depozitohen në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara. Në momentin e aderimit, një organizatë rajonale integrimi ekonomik duhet të deklarojë shtrirjen e kompetencave të saj, duke respektuar çështjet e trajtuara nga ky Protokoll. Një organizatë e tillë duhet, gjithashtu, të informojë depozituesit për çdo modifikim dhe shtrirje të kompetencave të saj.

Neni 22

Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll duhet të hyjë në fuqi ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të dyzetë të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit. Përsa i përket këtij paragrafi, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale integrimi ekonomik nuk do të llogaritet si shtesë e atyre të cilat janë depozituar nga Shtetet Anëtare të kësaj organizate.

2. Për çdo Shtet ose organizatë rajonale integrimi ekonomik për ratifikimin, pranimin ose hyrjen në Palë të këtij Protokoll, pas depozitës së instrumentit të dyzetë të çdo akti, ky Protokoll do të hyjë në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit nga çdo Shtet ose organizatë për instrumentin e aplikueshëm ose në datën kur ky Protokoll hyn në fuqi, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, cilido qoftë ky i fundit.

Neni 23

Amendamentet

1. Pas përfundimit të pesë vjetëve nga hyrja në fuqi e këtij Protokoll, një Shtet Palë mund të propozojë një amendament dhe ta dorëzojë në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, i cili duhet që menjëherë pas kësaj të komunikojë amendamentin e propozuar Shteteve Palë dhe Konferencës së Palëve të Konventës për propozimin, marrjen në konsideratë dhe vendimin mbi këtë propozim. Shtetet Palë të këtij Protokoll në takimin e Konferencës së Palëve duhet të bëjnë çdo përpjekje për të arritur konsensus për secilin amendament. Në rast se të gjitha përpjekjet për konsensus janë shfrytëzuar dhe nuk është arritur ndonjë agreement, amendamenti duhet që si mundësi të fundit të kërkojë adaptimin e tij me shumicën e dy të tretave të Shteteve Palë, të cilët janë të pranishëm dhe votojnë në Konferencën e Palëve.

2. Organizatat rajonale të integritit ekonomik, në raport me kompetencat e tyre do të ushtrojnë të drejtën e tyre të votës bazuar në këtë nen me një numër votash të barabartë me numrin e Shteteve të cilat janë Palë e këtij Protokoll. Një organizatë e tillë nuk mund ta ushtrojë të drejtën e saj për të votuar, në qoftë se Shtetet votojnë në mënyrë të veçuar nga organizata ose anasjelltas.

3. Një amendament i aprovuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni është subjekt ratifikimi, pranimi ose aprovimi nga Shtetet Palë.

4. Një amendament i aprovuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni duhet të hyjë në fuqi duke respektuar nëntëdhjetëditëshin e Shtetit Palë pas datës së depozitimit në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara të një instrumenti për ratifikim, pranim ose aprovim të çdo amendamenti.

5. Kur një amendament hyn në fuqi, ai duhet të bëhet obligim për ato Shtete Palë, të cilat kanë shprehur konsensusin e tyre për ta pranuar si të tillë. Shtetet e tjera Palë duhet të vazhdojnë t'i nënshtrohen dispozitave që parashikon ky Protokoll dhe çdo amendament i mëparshëm që ata kanë ratifikuar, pranuar apo aprovuar.

Neni 24 **Denoncimi**

1. Një Shtet Palë mund të denoncojë këtë Protokoll me një njoftim të shkruar në Sekretariatit e Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara. Një njoftim i tillë do të ketë efekt një vit pas marrjes së njoftimit nga Sekretariati.

2. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik do të përpiqet të jetë një Palë për këtë Protokoll atëherë kur të gjitha Shtetet e tij Anëtare ta kenë denoncuar atë.

Neni 25 **Depozitimi dhe gjuhët**

1. Sekretariati i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara është përcaktuar si depozituesi i këtij Protokollit.

2. Originali i këtij Protokollit, tekstet e tij arabe, kineze, anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht janë autentikisht të barabarta, do të depozitohen në Sekretariatit e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Në dëshmi të, personat e poshtëshënuar, të autorizuar nga Qeveritë e tyre respektive kanë firmosur këtë Protokoll.

PROTOKOLLI

MBI PARANDALIMIN, PENGIMIN DHE NDËSHKIMIN E TRAFIKUT TË PERSONAVE, VEÇANËRISHT TË GRAVE DHE FËMIJËVE, NË PLOTËSIM TË KONVENTËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR KRIMIT TË ORGANIZUAR NDËRKOMBËTAR

Shtetet Palë në këtë Protokoll,

Duke deklaruar se aksionet efektive për të luftuar trafikun ndërkombëtar të personave, veçanërisht të grave dhe fëmijëve, kërkon një trajtim të gjithanshëm dhe ndërkombëtar në vendet e origjinës, tranzitit dhe destinacionit, që përfshin masat për të parandaluar këtë trafik, për të ndëshkuar trafikantët dhe për të mbrojtur viktimat e një trafiku të tillë, përfshirë mbrojtjen e të drejtave të tyre të njohura ndërkombëtarisht,

Duke marrë parasysh faktin që, pavarësisht ekzistencës së një shumëllojshmërie instrumentesh ndërkombëtare, që përfshijnë rregullat edhe masat praktike për të luftuar shfrytëzimin seksual të grave dhe fëmijëve, nuk ka një instrument universal që i adresohet të gjitha aspekteve të trafikimit të personave,

Të shqetësuar që, në mungesë të një instrumenti të tillë, personat të cilët janë të prekur nga trafikimi nuk do të kenë një mbrojtje të mjaftueshme,

Duke rikujtuar rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme 53/111 të dhjetorit 1998, në të cilën Asambleja vendosi të krijojë një komitet ad-hoc ndërqeveritar afatgjatë (openended) hapur me qëllim përpunimin e një konvente të plotë ndërkombëtare në lidhje me luftën kundër krimit të organizuar ndërkombëtar dhe për të diskutuar përpunimin, ndër të tjera, të një instrumenti ndërkombëtar që do t'i adresohet trafikut të grave dhe fëmijëve,

Të bindur se plotësimi i Konventës me një instrument ndërkombëtar për parandalimin, pengimin dhe ndëshkimin e trafikut të personave, veçanërisht të grave dhe fëmijëve, do të jetë i dobishëm në luftën kundër këtij krimi,

Ranë dakord për sa më poshtë:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Marrëdhëniet me Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar

1. Ky Protokoll plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Ndërkombëtar. Ai do të interpretohet së bashku me Konventën.

2. Dispozitat e Konventës do të aplikohen, mutatis mutandis, ndaj këtij Protokollit me përjashtim të rasteve ku parashikohet ndryshe në tekst.

3. Veprat penale të cilësuar në përputhje me nenin 5 të këtij Protokollit do të konsiderohen si vepra penale të cilësuar në përputhje me Konventën.

Neni 2

Deklarimi i qëllimit

Qëllimet e këtij Protokollit janë:

(a) të parandalojë dhe të luftojë trafikun ndërkombëtar të personave, duke i kushtuar vëmendje të veçantë grave dhe fëmijëve;

(b) të mbrojë dhe të ndihmojë viktimat e këtij trafiku, duke respektuar të drejtat e tyre njerëzore; dhe

(c) të nxisë dhe të lehtësojë bashkëpunimin ndërmjet Shteteve Palë, me qëllim që të realizohen këto objektiva.

Neni 3

Përkufizime

Për qëllimet e këtij Protokollit:

(a) "Trafik personash" nënkupton rekrutimin, transportimin, transferimin, fshehjen ose pritjen e personave nëpërmjet kërcënimit, përdorimit të forcës e formave të tjera të shtrëngimit, mashtrimit, marrjes me forcë, dredhisë ose abuzimit të pushtetit ose të pozitës vulnerabël ose dhënien apo marrjen e pagesave ose përfitimeve për të arritur pëlqimin e një personi që kontrollon një person tjetër, për qëllime shfrytëzimi. Shfrytëzimi përfshin, së paku, shfrytëzimin e prostitucionit të tjerëve ose format e tjera të shfrytëzimit seksual, punën ose shërbimet e detyruara, skllavërinë ose praktikatat e ngjashme me skllavërinë, heqjen e organeve ose servitudet.

(b) Pëlqimi i viktimës së trafikut për shfrytëzimin e qëllimshëm të përmendur në nënparagrafin (a) të këtij neni do të jetë i pavend nëse janë përdorur mjetet e parashikuara në nënparagrafin (a).

(c) Rekrutimi, transportimi, transferimi, fshehja ose pritja e një fëmije për qëllime shfrytëzimi, do të konsiderohet "trafik personash" edhe nëse në të nuk do të përfshihen mjetet e parashikuara në nënparagrafin (a) të këtij neni.

(d) "Fëmijë" nënkupton çdo person nën 18 vjeç.

Neni 4

Fusha e aplikimit

Ky Protokoll, përveç rasteve të parashikuara ndryshe këtu, do të aplikohet për parandalimin, hetimin dhe ndjekjen penale të veprave të parashikuara në nenin 5 të këtij Protokoll, në rastet kur këto vepra penale kanë një natyrë ndërkombëtare dhe përfshijnë një grup të organizuar kriminal, si dhe për mbrojtjen e viktimave të këtyre krimeve.

Neni 5 **Penalizimi**

1. Shtetet Palë duhet të adaptojnë masa të tilla, që mund të jenë të nevojshme për të përcaktuar si vepra kriminale, në bazë të legjislacionit të brendshëm, veprimet e përcaktuara në nenin 3 të këtij Protokoll, nëse kryhen qëllimisht.

2. Shtetet Palë duhet të adaptojnë masa të tilla, që mund të jenë të nevojshme për të përcaktuar si vepra kriminale:

(a) duke iu nënshtruar koncepteve bazë të sistemit të tij ligjor, tentativën për të kryer një vepër penale të parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni;

(b) pjesëmarrjen si bashkëpunëtor në një vepër penale të parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni; dhe

(c) organizimin ose drejtimin e personave të tjerë për të kryer një vepër penale të parashikuar nën paragrafin 1 të këtij neni.

II. MBROJTJA E PERSONAVE TË TRAFIKUAR

Neni 6 **Asistenca për mbrojtjen e viktimave të trafikut të personave**

1. Në rastet përkatëse dhe në masën që parashikohet nga legjislacioni i brendshëm, Shtetet Palë duhet të mbrojnë jetën private dhe identitetin e viktimave të trafikut të personave, përfshirë, ndër të tjera, bërjen konfidenciale të procedurave ligjore, që lidhen me trafikun e personave.

2. Shtetet Palë duhet të sigurojnë që sistemi i tyre legjislativ ose administrativ të përmbajë masa të tilla që u sigurojnë viktimave të trafikut në rastet e duhura:

(a) informacion në lidhje me procedurat gjyqësore dhe administrative;

(b) asistencë, në mënyrë që të paraqesin shqetësimet dhe problemet që kanë dhe t'u merren parasysh në shkallët përkatëse të procedurave penale kundër autorëve të veprave penale, pa çenuar të drejtën e mbrojtjes.

3. Në raste të veçanta dhe masën e mundshme, Shtetet Palë duhet të marrin parasysh masat për të siguruar trajtimin fizik, psikologjik ose social të viktimave të trafikut, përfshirë bashkëpunimin me organizatat joqeveritare, organizatat e tjera dhe elementët e shoqërisë civile dhe, në veçanti sigurimin e:

(a) banimit të përshtatshëm;

(b) këshillimin dhe informimin që ka të bëjë sidomos me të drejtat e tyre, në një gjuhë që personat e trafikuar mund ta kuptojnë;

(c) asistencën mjekësore, psikologjike dhe materiale; dhe

(d) mundësinë e punësimit, edukimit dhe trajnimit.

4. Shtetet Palë duhet të marrin parasysh, gjatë aplikimit të dispozitave të këtij neni, moshën, seksin dhe nevojat e veçanta të viktimave të trafikut dhe, në veçanti, nevojat e veçanta të fëmijëve, përfshirë banesën, arsimimin dhe kujdesin e përshtatshëm.

5. Shtetet Palë duhet të përpiqen që të garantojnë sigurinë fizike të viktimave të trafikut nëse ato janë brenda territoreve të tyre.

6. Shtetet Palë duhet të sigurojnë që sistemi i tyre ligjor të përfshijë masa që iu ofrojnë viktimave të trafikut të personave mundësinë e kompensimit për dëmin që u është shkaktuar.

Neni 7

Statusi i viktimave të trafikut në Shtetin Pritës

1. Përveç masave që parashikohen në nenin 6 të këtij Protokoll, Shtetet Palë duhet të marrin parasysh adaptimin e masave legjislative ose masave të tjera që u lejojnë viktimave të trafikut të personave që të qëndrojnë në territoret e tyre, përkohësisht ose përgjithmonë, në rastet përkatëse.

2. Gjatë zbatimit të dispozitës që përfshihet në paragrafin 1 të këtij neni, Shtetet Palë duhet të mbajnë mirë parasysh faktorët humanitarë dhe mëshirues.

Neni 8

Riatdhesimi i viktimave të trafikut të personave

1. Shteti Palë, shtetas i të cilit është viktimë e trafikut të personave ose në të cilin personi ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm në kohën e hyrjes në Shtetin Palë pritës, duhet të lehtësojë dhe pranojë kthimin e atij personi pa vonesa të paarsyeshme, si dhe duke iu kushtuar kujdes sigurisë së tij.

2. Nëse një Shtet Palë kthen një viktimë të trafikut të personave në një Shtet Palë, shtetas i të cilit është personi ose në të cilin ai ka pasur të drejtën e qëndrimit të përhershëm në momentin e hyrjes në Shtetin Palë pritës, rikthimi duhet të bëhet duke i kushtuar kujdes sigurisë së personit, si dhe për statusin të procedurave ligjore që lidhen me faktin se personi është viktimë e trafikimit dhe, mundësisht, kthimi të jetë vullnetar.

3. Në kërkesën e një Shteti Palë pritës, një Shtet Palë duhet të verifikojë, pa vonesa të paarsyeshme, nëse një person i cili është viktimë e këtij trafiku është shtetas i tij ose ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm në kohën e hyrjes në Shtetin Palë pritës.

4. Me qëllim që të lehtësohet kthimi i viktimës së këtij trafiku, i cili është pa dokumente të përshtatshme, Shteti Palë, shtetas i të cilit është viktimë ose në të cilin ai/ajo ka të drejtën e qëndrimit të përhershëm në momentin e hyrjes në Shtetin Palë pritës duhet të pranojë që të lëshojë, me kërkesën e Shtetit Palë pritës, dokumente udhëtimi ose ndonjë autorizim tjetër që mund të jetë i nevojshëm për të lejuar hyrjen e personit në territorin e tij.

5. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të cenojë të drejtat që i njihen viktimës nga legjislacioni i brendshëm i Shtetit Palë pritës.

6. Ky nen nuk do të cenojë ndonjë Marrëveshje, dypalëshe ose shumëpalëshe, që rregullon, plotësisht ose pjesërisht, kthimin e personave të trafikuar.

III. PARANDALIMI, BASHKËPUNIMI DHE MASAT E TJERA

Neni 9

Parandalimi i trafikut të personave

1. Shtetet Palë duhet të vendosin politika, programe dhe masa të tjera:

(a) për të parandaluar dhe luftuar trafikun e personave; dhe

(b) për të mbrojtur personat e trafikuar, veçanërisht gratë dhe fëmijët, nga riviktimizimi.

2. Shtetet Palë duhet të përpiqen që të ndërmarrin masa të tilla si kërkimi, informimi dhe fushata në masmedia dhe iniciativa sociale dhe ekonomike, për të parandaluar dhe luftuar trafikun e personave.

3. Politikat, programet dhe masat e tjera të ndërmarra, në përputhje me këtë nen, duhet të përfshijnë bashkëpunimin me organizatat joqeveritare, organizatat të tjera përkatëse ose elementë të shoqërisë civile;

4. Shtetet Palë duhet të ndërmarrin ose të forcojnë masat, përfshirë ato nëpërmjet bashkëpunimit, dypalësh ose shumëpalësh, për të reduktuar faktorët që i bëjnë personat, veçanërisht gratë dhe fëmijët, të bëhen viktimë të trafikut, siç janë varfëria, zhvillimi i pakët dhe mungesa e mundësive të barabarta.

5. Shtetet Palë duhet të adaptojnë ose forcojnë masat legjislative ose masat e tjera, siç janë edukimi, masat sociale e kulturore, përfshirë ato që rrjedhin nga bashkëpunimi, dypalësh e shumëpalësh,

për të mos inkurajuar kërkesën që nxit të gjitha format e shfrytëzimit të personave, veçanërisht të grave dhe fëmijëve, që i çon ato drejt trafikut.

Neni 10

Shkëmbimi i informacionit dhe trajnimi

1. Autoritetet e zbatimit të ligjit, të emigracionit ose autoritetet e tjera përkatëse të Shteteve Palë duhet të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin për të shkëmbyer informacion, në përputhje me legjislacionin e tyre të brendshëm, për t'i mundësuar atyre të përcaktojnë:

(a) nëse personat që kalojnë ose tentojnë të kalojnë një kufi ndërkombëtar me dokumente udhëtimi, që i përkasin personave të tjerë ose pa dokumente udhëtimi, kryejnë ose janë viktima të trafikut të personave;

(b) tipet e dokumenteve që kanë përdorur personat ose që janë përpjekur të përdorin për të kaluar një kufi ndërkombëtar me qëllim që të trafikojnë persona; dhe

(c) metodat dhe mjete e përdorura nga grupet e organizuara kriminale për trafikimin e personave, përfshirë rekrutimin dhe transportimin e viktimave, rrugët dhe lidhjet ndërmjet personave dhe grupeve që merren me këtë trafik dhe masat e mundshme për t'i zbuluar ato.

2. Shtetet Palë duhet të sigurojnë ose forcojnë trajnimin e zyrtarëve të zbatimit të ligjit, imigracionit dhe të zyrtarëve të tjerë përkatës, mbi parandalimin e trafikut të personave. Trajnimi duhet të përqëndrohet në metodat e përdorura për parandalimin e këtij trafik, ndjekjen penale të trafikantëve dhe mbrojtjen e të drejtave të viktimave, përfshirë mbrojtjen e viktimave nga trafikantët. Trajnimi duhet të ketë parasysh gjithashtu nevojën për të marrë në konsideratë të drejtat e njeriut dhe çështjet e mprehta që lidhen me fëmijët dhe ato të karakterit gjinor, si dhe duhet të inkurajojnë bashkëpunimin me organizatat joqeveritare, organizatat e tjera përkatëse dhe elementët e shoqërisë civile.

3. Një Shtet Palë që merr informacion duhet të përmbushë një kërkesë të bërë nga një Shtet Palë, që ka transmetuar informacionin që vendos kufizime në përdorimin e tij.

Neni 11

Masat e kufirit

1. Pa cenuar angazhimet ndërkombëtare për lëvizjen e lirë të njerëzve, Shtetet Palë duhet të forcojnë, në masën më të madhe të mundshme, kontrollin kufitar për të zbuluar dhe parandaluar trafikun e personave.

2. Shtetet Palë duhet të marrin masa legjislative ose masa të tjera të përshtatshme për të parandaluar mjetet e transportit, që drejtohen nga transportues tregtarë për t'u përdorur në kryerjen e veprave penale që mbulohen nga neni 5 i këtij Protokoll.

3. Këto masa duhet të përfshijnë, aty ku është e mundur dhe pa cenuar konventat ndërkombëtare të aplikueshme, përfshirë çdo kompani transportuese, pronar ose drejtues të ndonjë anije apo mjete transporti, të verifikojë që të gjithë pasagjerët kanë dokumentet e udhëtimit të kërkuara për hyrjen në mënyrë të ligjshme në Shtetin Pritës.

4. Shtetet Palë duhet të ndërmarrin masat e nevojshme, në përputhje me legjislacionin e tyre të brendshëm, për të siguruar vendosjen e sanksioneve në rastet e dhunimit të detyrimit të parashikuar në paragrafin 3 të këtij neni.

5. Shtetet Palë duhet të marrin në konsideratë adaptimin e masave që lejojnë mohimin, në përputhje me legjislacionin e tyre të brendshëm, të hyrjes ose revokimit të vizave të personave të implikuar në krimet që mbulohen nga ky Protokoll.

6. Pa cenuar nenin 27 të Konventës, Shtetet Palë duhet të marrin parasysh forcimin e bashkëpunimit të agjencive të kontrollit kufitar, ndër të tjera, nëpërmjet vendosjes dhe mbajtjes së kanaleve direkte të komunikimit.

Neni 12

Siguria dhe kontrolli i dokumenteve

1. Shtetet Palë duhet të adaptojnë masa të tilla, që mund të jenë të nevojshme, dhe në përputhje me mjetet në dispozicion:

(a) për të garantuar që dokumentet e udhëtimit ose të identitetit të lëshuara prej tyre të jenë të një cilësie të tillë që të mos keqpërdoren lehtësisht dhe të mos falsifikohen, ndryshohen, kopjohen ose lëshohen në mënyrë të paligjshme;

(b) për të siguruar integritetin dhe sigurinë e dokumenteve të udhëtimit dhe identifikimit të lëshuara nga Shtetet Palë ose në emër të tyre dhe për të parandaluar krijimin, lëshimin dhe përdorimin e paligjshëm të tyre.

Neni 13

Legjitimiteti dhe vlefshmëria e dokumenteve

Një Shtet Palë, mbështetur në kërkesën e një Shteti tjetër Palë dhe në përputhje me legjislacionin e tyre të brendshëm, duhet të verifikojë brenda një kohe të arsyeshme legjitimitetin dhe vlefshmërinë e dokumenteve të udhëtimit ose identitetit, të lëshuara ose që nënkuptohen se janë lëshuar në emër të tij dhe që dyshohen të përdoren për trafikimin e personave.

IV. DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 14

Dispozita mbrojtëse

1. Asgjë në këtë Protokoll nuk duhet të prekë të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e Shteteve dhe personave që rrjedhin nga e drejta ndërkombëtare, përfshirë të drejtën ndërkombëtare humanitare dhe legjislacionin ndërkombëtar të të drejtave të njeriut dhe, në veçanti, nëse është e mundur, Konventën e vitit 1951 dhe Protokollin e vitit 1967 që lidhen me Statusin e Refugjatëve dhe parimin e moskthimit të refugjatëve në det (non-refoulement) që përmendet këtu.

2. Masat e parashikuara në këtë Protokoll do të interpretohen dhe aplikohen në mënyrë josediskriminuese ndaj personave për shkak se ata janë viktimat e trafikut të personave. Aplikimi dhe interpretimi i këtyre masave duhet të jetë në pajtim me parimet e njohura ndërkombëtarisht të mosdiskriminimit.

Neni 15

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Shtetet Palë duhet të përpiqen që të zgjidhin mosmarrëveshjet që lidhen me interpretimin ose aplikimin e këtij Protokoll përmes negociatave.

2. Çdo mosmarrëveshje ndërmjet dy ose më shumë Shteteve Palë, që lidhet me interpretimin ose aplikimin e këtij Protokoll, që nuk mund të zgjidhet përmes negociatave brenda një kohe të arsyeshme, duhet t'i paraqitet arbitrazhit. Në qoftë se gjashtë muaj pas datës së kërkesës për arbitrazh këto Shtete Palë nuk kanë mundësi për të rënë dakord në lidhje me organizimin e arbitrazhit, secili prej këtyre Shteteve Palë mund t'ia paraqesë mosmarrëveshjen Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë nëpërmjet një kërkesë në përputhje me Statutin e Gjykatës.

3. Secili Shtet Palë, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit në këtë Protokoll, mund të deklarojë se ai nuk e konsideron si të detyrueshëm për të paragrafin 2 të këtij neni. Shtetet e tjera Palë nuk do të kenë detyrime që rrjedhin nga paragrafi 2 i këtij neni në lidhje me çdo Shtet Palë që ka paraqitur një rezervë të tillë.

4. Shtetet Palë, që kanë paraqitur një rezervë në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni, mund ta tërheqin atë në çdo kohë me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 16

Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi, miratimi dhe aderimi

1. Ky Protokoll do të jetë i hapur për nënshkrim për të gjitha Shtetet nga data 12 deri 15 nëntor 2000 në Palermo, Itali dhe më pas në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork deri në datë 12 dhjetor 2002.

2. Ky Protokoll do të jetë i hapur, gjithashtu, për organizatat rajonale të integritit ekonomik, me kusht që së paku një Shtet Anëtar i kësaj organizate të ketë nënshkruar këtë Protokoll, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni.

3. Ky Protokoll do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose miratimit do të depozitohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Organizata rajonale e integritit ekonomik mund ta depozitojë instrumentin e saj të ratifikimit, pranimit ose miratimit në qoftë se të paktën njëri prej Shteteve të saj anëtare e ka bërë një gjë të tillë. Në instrumentin e saj të ratifikimit, pranimit ose miratimit, kjo organizatë duhet të deklarojë shtrirjen e kompetencës së saj në lidhje me çështjet që rregullohen nga ky Protokoll. Kjo organizatë duhet të njoftojë, gjithashtu, depozituesin në lidhje me ndryshimet përkatëse të shtrirjes së kompetencës së saj.

4. Ky Protokoll është i hapur, për aderim për çdo Shtet ose organizatë rajonale të integritit ekonomik, të paktën njëri Shtet Anëtar i të cilës është Palë në këtë Protokoll. Instrumentet e aderimit do të depozitohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Në kohën e aderimit të saj, organizata rajonale e integritit ekonomik duhet të deklarojë shtrirjen e kompetencës së saj në lidhje me çështjet që rregullohen nga ky Protokoll. Kjo organizatë duhet të njoftojë depozituesin në lidhje me ndryshimet përkatëse në shtrirjen e kompetencës së saj.

Neni 17

Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të dyzetë të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit. Për qëllimet e këtij paragrafi, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale e integritit ekonomik nuk do të numërohet si plotësuese e atyre instrumenteve të depozituara nga Shtetet Anëtare të kësaj organizate.

2. Për çdo Shtet ose organizatë rajonale të integritit ekonomik që ratifikon, pranon, miraton ose aderon në këtë Protokoll pas depozitimit të instrumentit të dyzetë të këtij akti, ky Protokoll do të hyjë në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit përkatës të këtij Shteti ose organizate ose në datën që Protokollin hyn në fuqi në zbatim të paragrafit 1 të këtij neni, cilindo që të jetë i fundit.

Neni 18

Amendamentet

1. Pas kalimit të pesë vjetëve nga hyrja në fuqi e këtij Protokoll, një Shtet Palë mund të propozojë një amendament dhe ta regjistrojë atë tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, i cili duhet t'ua komunikojë këtë amendament Shteteve Palë, si dhe Konferencës së Shteteve Palë të Konventës me qëllim shqyrtimin e tij dhe marrjen e vendimit në lidhje me të. Shtetet Palë të këtij Protokoll që mblidhen në Konferencën e Palëve duhet të bëjnë çdo përpjekje për të arritur konsensusin për çdo amendament. Në qoftë se të gjitha përpjekjet për të arritur konsensusin janë shfrytëzuar dhe nuk është arritur një marrëveshje si zgjidhje e fundit, amendamenti duhet të adaptohet me një shumicë prej 2/3 e votave të Shteteve Palë që janë të pranishëm dhe votojnë në takimin e Konferencës së Palëve.

2. Organizatat rajonale të integritit ekonomik, për çështjet që hyjnë brenda kompetencës së tyre, duhet të ushtrojnë të drejtën e votës në bazë të këtij neni me një numër votash të barabartë me numrin e Shteteve Anëtare që janë Palë në këtë Protokoll. Këto organizata nuk duhet të ushtrojnë të drejtën e votës nëse Shtetet e tyre Anëtare ushtrojnë të drejtën e tyre të votës dhe anasjelltas.

3. Çdo amendament i miratuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit prej Shteteve Palë.

4. Një amendament i adaptuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni do të hyjë në fuqi për një Shtet Palë nëntëdhjetë ditë pas datës së depozitimit tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose miratimit të këtij amendamenti.

5. Në momentin që amendamenti hyn në fuqi, ai do të ketë fuqi detyruese për ato Shtete, Palë që kanë shprehur pëlqimin që të marrin përsipër detyrimet që rrjedhin prej tij. Shtetet e tjera Palë do të kenë përsëri detyrimet e këtij Protokollit dhe të çdo amendamenti që ata kanë ratifikuar, pranuar ose miratuar.

Neni 19 **Denoncimi**

1. Një Shtet Palë mund të denoncojë këtë Protokoll me anë të një njoftimi të shkruar, drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara. Ky denoncim do të ketë efekt një vit pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

2. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik do të pushojë së qeni Palë në këtë Protokoll kur të gjithë Shtetet Anëtare të saj të kenë denoncuar atë.

Neni 20 **Depozituesit dhe gjuhët**

1. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara do të jetë depozituesi i këtij Protokollit.

2. Origjinali i këtij Protokollit, i përpiluar në kopje autentike në gjuhën arabe, kineze, angleze, ruse dhe spanjolle do të depozitohet tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit e plotfuqishëm, të autorizuar në mënyrën e duhur nga qeveritë respektive, nënshkruan këtë Protokoll.

BAZA LIGJORE

-VKM.Nr 8 datw 05.01.2002 Pwr Krijimin e Komitetit Shtetwrwr tw Luftws Kundwr Trafikimit tw

Qenieve Njerwzore.

-Vendimi I Kwshillit tw Ministrave Nr.171,datw 11.02.2005”Pwr miratimin e Strategjisw Kombwtare kundwr Trafikimit te Fwmijwve dhe Mbrojtjes sw Fwmijwve Viktima tw Ttrafikimit”,dhe Shtojca e Vendimit Nr.8,datw 05.01.2002 “Pwr Krijimin e Komitetit Shtetwrwr tw Luftws Kundwr Trafikimit tw Qenieve Njerwzore.

-Urdher .Nr 203 datw 19.02.2005. Pwr Mwnyrwn e Funkionimit tw Njwsisw Antitrafik.

-Mekanizmi Kombwtar I Referimit

-Urdhwr I Pwrbashkwt ndwrmet Ministrisw Brendshme, Ministrise sw Punwve tw Jashtme, Ministrise PUNWS.Çwshjeve Sociale dhe Shanceve tw Barabarta.”Pwr ngritjen e Autoritetit Pwrgjegjw pwr mbrojtjen dhe ndihmwn e viktimave tw trafikimit dhe pwrcaktimin e dtyrave tw institucioneve tw pwrfskira nw kwtw process.Maj 2006.

-Urdhwr .Nr 139,datw 19.06.2006.Pwr KRIJIMIN E KOMITETEVE RAJONALE TW LUFTWS KUNDWR TRAFIKIMIT TW QENIEVE NJERWZORE.

-Udhwzim Nr.30 datw 05.02.2010. Pwr veprimin e pwrbashkwt tw Stukturave Zbatuese tw Strategjisw Kombwtare pwr Luftwn Kundwr Trafikimit tw Qenieve Njerwzore.

-Urdhwr I Ministrit tw Brendshwm pwr regjistrimin e personave tw paregjistruar ne Regjistrin Kombwtar tw Gjwndjes Civile.

-Ligji Nr 8920 datw11.07.2002

-Ligji Nr.8137 datw 31.07.1996. Pwr Ratifikimin el Konventws Europiane per Mbrojtjen e te Drejtave te Njeriut dhe Lirive Themelore.

-Ligj Nr.9642 datw 20.112006.Pwr ratifikimin e Konventws Sw Kwshillit tw Europws pwr masat kundwr trafikimit tw qenieve njerwzore.

-Protokolli I OKB-sw pwr shfrytwzimin e fwmijwve.

-Ligji 9544 datw 29.05.2006. Pwr Ratifikimin e Marreshjes me Greqinw.